ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5884 | ՄԱՅԻՍ 27 / 9 ՅՈՒՆԻՍ 1905 | ՈՒՐԲԱԹ | 5 ՐԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1323 | ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5884

درعلیه غلطه‌ده آره‌وه‌لك غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամաշօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փաստի փուլ կ'ընդունուի, 1 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Յետդարձ Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Շար. Դէ ի թիւէն եւ վերջ)

Կրթութեան չատ բան կը սպասենք Առաջնորդներէն։ Դիտենք թէ մեր փափաքած կրթասիրական բարեկարգութիւններով օժտել Առաջնորդն ունեցանք, որ լի է բարեացակամ տրամադրութիւններով. ի՛նչ կարող է ընել ի նպաստ դպրոցներուն, երբ չմիտնայ իր տա այդ ջանքերուն՝ բոլոր ծնողքներու օժանդակութիւնը։ Եթէ հրաշագործ մըն ալ ըլլայ, անոյն պէտք ըլլան իր կրթական ձեռնարկները։ Մեր կրօնական ու կրթական գործերը պէտք միան մինչ նոյն վիճակին մէջ։ Առաջնորդը կը փափաքի միութեան գիծ մը հաստատել եկեղեցիներու եւ դպրոցներու միջեւ, կեդրոնացնել հասոյթները, մասնաւորապէս գալու. բայց ահա՛ Թաղական մը, Քաղաքական Ժողովի անդամ մը եւ չատ հեղ քահանայ մը մէջտեղ կ'ելլէ։ Կը յուզէ կիրքերը եւ ամլութեան կը դատապարտէ սկսուած ձեռնարկը. հիմա ո՞վ կ'ըլլայ մեղաւորը. Առաջնո՞րդը թէ ժողովականները։ Եթէ Թղթատարի Պատրիարքարանի դիւանատան թղթերը, սատար անդամագրեր պէտք գտնուին գաւառային Առաջնորդներէ գրկուած, որոնք այս կամ այն ժողովի ժողովականներու տրտունջներուն ու չհնազանդութիւններուն արձանագրութիւններ են, ի չքմեղանս համեմատած կամ յերիւրուած։ Ասպա ուրեմն բանալու ենք Առաջնորդի մը դժգոհութեան ծածուկ հիմնական պատճառները, որպէս զի տանք կարողանան կրթական արդիւնաւոր չէջմաններ բուրել։

Մեր գաւառներու մէջ ընտանեկան կրթութեան պակասը աւելի կը տղմէ եւ կը խառնէ աշակերտին պատասխանատուութիւնը։ Արդ՝ տեսնենք թէ այդ պայմաններու ներքեւ ուսուցիչներ ունի՞նք մանաւանդ իրենց գաւառներու մէջ. դժբաղդաբար պատասխանը չատ հեռի է մխիթարական ըլլալէ։ Մատի վրայ համրուելիք ցանցառ թուով ուսուցիչներ ունինք, որոնք կրնային արդիւնաւոր պաշտօնավարութիւններ ունենալ իրենց ծննդավայր երկրին մէջ, բայց տրկուած անոնցմէ վարժապետութիւնը եւ տաժանելի աշխատութիւնը նախընտրած են գիրենք կամ ասպարէզ փոխել եւ կամ վաճառատուներու պէս հոս հոն տեղերիլ։ Հեռաւէն լաւագոյն ուսուցիչներն չեն հարկեր մեզի եւ եկողներն ալ սուղ են։ Գոլով տեղական ուսուցիչներուն, մեծամասնութիւնը ուժանի չէ իր կոչման։ Դեռ ունինք ուսուցիչներու մէջ հին բրոծներ։ Անզիր է սակայն թէ չպիտի փընտռուին գէթ այն ուսանողաց եւ ծնողքները մարդիկ, զորս այնքան կը դատափետենք՝ սոսկ ժամանակակից կրթութիւն մը առած ըլլալնուն եւ հին դրութեանց հետեւելնուն համար, երբ այնքան ապերախտ վաստակոյ ու տարրնացում կը տեսնենք նորեկ վարժապետներուն քով։ Դեռատի ուսուցչութիւն մը ունինք, հաւաքածոյ ալլանդ կրթութիւններու, այնինքն դպրոց տեսած ու քովէն անցած եւ դպրոց մնացած ու կեանք մտնելու. չատերը իրենց պատկանած դպրոցի անուշէն վկայագիր ձեռք անցուցած են ու չատերն ալ զուրկ։ Իսկ Կեդր. Ուսում. Խորհուրդի կողմէ՝ դասնաւորք։ Ասկէ զատ տարբեր ասպարէզի մը կամ արուեստի մը մէջ չկրցուածներն ալ պակաս թիւ մը չէ որ կը կոչմեն։ Պաշտպանել անարժաններու թիւը չատ սակաւ է։ Ուսուցիչներէն ոմանք այս կամ այն Առաջնորդի խրնկորկներն են եւ ոմանք ալ այս կամ այն Թաղականի կամ հոգաբարձու մարմիններու պաշտպանող անհատներու վաճառ գործիներ։ Կան որ անմեղ մանուկներու հետ գործ կ'ունենան. աշակերտը ուսուցչէն դէմ անվճար ու քամահելի զրպարտութիւններ կ'ընէ։ Փորձառու դպրոցավար մարմինները չատ լաւ հասկցած են այդ կեղտոտ միջոցները։ Վերջապէս մեր ուսուցիչները ժամավաճառ կ'ըլլան կնոջ պէս բամբասանքներ ընելով, կուսակցութիւններ պատրաստելով, իրարու դէմ մեքենայութիւններ լարելով։ Երբ տասն մը այցելեն կամ պաշտօնական այցելութիւններ ասն պատրաստ պէս Բազսայ կը խնկարկեն։ Ահա այսպիսիներու յանձնուած է դժբաղդաբար մեր մատաղ սերունդի դաստիարակութեան էն փափուկ գործը։ Բայց ո՞վ է յանցաւորը. Ուսուցի՞չը թէ ժողովականը. պատասխանը դժբաղդաբար երկուքին համար ալ պատուաբեր չէ. ժողովականը հոգ չի տանիր իր կրթութեան եւ չունի իր բարեկարգ վարժարանները, ուսուցիչը հոգ չի տանիր իր զարգացումին եւ չի պահեր իր արժանապատուութիւնը։

Լաւ ու արդար ուսուցիչ մը տեղական մը բարոյական հեղինակն ու պատճառը կրնայ ըլլալ. ուստի պէտք է որ բարձր պահէ իր դիրքը, պատիւը եւ պաշտօնի նուիրականութիւնը. արդարեւ աշխատանք է ասպարէզն ու վարձատրութիւն չէ, բայց բարոյական անսակէտը և խղճի պատասխանատուութիւնը թոյլ կուտա՞ն որ ինք ալ գործ մը առայ ավեր իրողութիւններու կրկնումներուն եւ քար գայթակղութեան դառնայ։ Դնա աւելի զարմանալին կայ. ուսուցիչը կը հալածուի Առաջնորդէն, կը հալածուի ծնողքներէն, կ'այպանուի ու կը դրկուի Թաղականներէն, կը նախատուի քահանաներէն ու նոյն իսկ կը ծեծուի։ Այո՛, կը ծեծուի հայերէ ու աշակերտներէ։

Ըսինք արդէն թէ գլխաւոր կեդրոններու մէջ ուսում առնող լաւ ուսուցիչները մեզի չեն գար. Սանասարեան վարժարանը չօշափելի օգուտ մը չընծայեց, Արմաշականները նոյնպէս, իսկ Պոլսոյ Կեդրոնական եւ Պէրպէրեան վարժարանները հեռի են մեզմէ։ Բնական է ուրեմն որ մեր ուսուցչական պաշտօնէութիւնն ալ լաւ չըլլայ։ Դարմա՞նը. մեր մէկ երկու մայրավանքերու մէջ, որպէս ի Վարագ կամ Ս. Կարապետ Իննակնեանց ընծայարաններ հաստատել եւ մէկ երկու քաղաքներու մէջ ալ կեդրոնական դպրոցներ՝ ուղղակի Պատրիարքարանի հովանաւորութեան ներքեւ, որպէս զի առաջինները կղերականներ հասցնեն եւ երկրորդները՝ դաստուներ։ Եթէ խնդիրը նկատառութեան առնուի Ս. Պատրիարք Հօր եւ Կեդրոնական վարչութեան կողմէ, պիւտճէն կազմել չատ հեշտ է տեղական միջոցներով, ժողովուրդի նպաստներով, կեդրոնացումներով եւ նոյնիսկ տեղական հասոյթներու միացումովը։

Եթէ այդ հաստատութիւնները գոյութիւն ունենան, տեղական բոլոր դպրոցները տակաւ պիտի օգտուին ուսուցչով, մեթոտով եւ գործածելիք դասագրքերու տեսակներով։

3. Ծրագիր.— Այս բաժնին մէջ են մեր դպրոցներու ուսուցած դասերը եւ մեր գործածած դասագրքերու տեսակները։ Մեր կրթական վիճակի նկարագրած թերութեան բացառութիւն մը չենք տեսներ այս մասին մէջ ալ. ընդհանուր առմամբ աւելի բարդ խճողումներ, բառ բաղդի վարժապետներ, ըստ հաճոյս դասաւանդութիւններ։ Հնամի ծրագիրն ու անբաղ դրութիւնը պարզ էր. քերական, հնդարան, Սաղմոս, գործոց եւ Նարեկ՝ որոնց լրացուցիչ ու բարձրագոյն դասըն. Թոցքը կը կազմէր քերականութիւն, ճարտասանութիւն եւ տրամաբանութիւն։ Ո՞վ գիտէ ի՛նչ անյիշատակ ժամանակներէ մնացած էր այդ կանոնադրութիւնը ու տեւական ընդհանրացմամբ հասած մինչեւ մեր օրերը։ Դեռ քիչ դպրոցներ չկան որ զանոնք կը գործածեն ներկայիս իսկ։

Նորեկ ուսուցիչները կը ջանան առանց իրենց վարած կամ դասախօսած վարժարաններուն մէջ կը մտցնեն այն ծրագիրներն ու դասագրքերը զորս տեսած են իրենց ուսարան վարժարաններուն մէջ։ Մէկ կամ երկու տարի կեանք կ'ունենայ այդ դրութիւնը եւ ահա նոյն դպրոցին դռները կը բացուին երկրորդի մը եւ երրորդի մը համար, որոնք ամէնքն ալ կը գերազանցեն զիրար՝ նորամուտ դրութիւններով ու սովորոյթներով։ Ծնողքները կը զայրանան իրենց համեստ քսակին կրած զրկանքներու դէմ եւ աշակերտները կը զգային՝ ալեւս իրենց անմարսելի եղած մտաւորութիւններու հանդէպ։

Գաւառային մէկ քանի վարժարաններու մէջ լեզուագիտական ուսուցմանց չատ կարեւորութիւն կ'ընծայուի. դիւրին է սակայն որ հակառակ այնքան զոհողութեանց ու վատնուած տարիներուն՝ ընթացաւարտ կյլեղներու պաշարը չատ քիչ է. գիտութեանց ու մաթեմաթիքի չատ քիչ տեղ կը տրուի աւելորդ «ամթիւններ» նկատելով զանոնք։ Բողոքականաց վարժարանները այդ մասին բացառութիւններ են եւ կաթոլիկներու կամ Փաէթներուն ալ Ֆրանսերէնի ուսուցման մասին. այդ վարժարաններուն մէջ անտեսուած կամ լքուած մայրենի լեզուն մինչ դիտողութիւններու ենթակայ եղած է։

Ծրագիրը նոյն իսկ ուսուցիչն է։ Եթէ լաւագոյն ուսուցիչներ ունենայինք՝ կրթական Ծրագրի վրայ բնաւ չպիտի խօսէինք. ուստի խօսինք աւելի կրթական Ծրագրի վրայ՝ լաւագոյն ուսուցիչներ պատրաստելու համար։ Ի՞նչ օգուտ դպրոցի պատերէն կախուած փայլուն Ծրագրի ատտտակներ, երբ զանոնք գործադրող չունինք։ Արդի մանկավարժութիւնը կը պահանջէ որ ուսումը աստիճանական ըլլալով հանդերձ մանուկներու կամ ուսանողներու ժամանակը խնայուի. ասոր համար՝ տարիներու դասաւորութիւնը աւելի չէ ուշով նկատողութեան կ'առնուի։ Նիւթապէս աղքատ հայութեան համար առաւելապէս կը չկշռուի ժամանակի խնայողութիւնը։ Մեր վարժարաններէն չատերուն մէջ, սակայն, խապա տեսնե կ'առնուի այդ ժամանակի կորուստը։ Ուսումնական տարին գէթ կէսը աւանդուած դասերու կրկնութիւններով, քաղաքով ու վերաքաղերով կ'անցընեն, ու տակաւ այն պատճառաւ, որպէս զի աշակերտները յաջող քննութիւն մը տան ծնողաց ու հանդիսականներու ներկայութեան։ Ցուցամոլութիւն է ասի՝ ուսուցչի պաշտօնավարութիւնը ապահովելու եւ պահպանելու համար. հակառակ պաշտօնական մարմիններ եւ ծնողքներ խորին անտարբերութիւն ընծայելու են այս անդարմանելի ժամավաճառութեան։

Ցաւալի է թէ դասագրքի տեսակներու գործածութիւնը կախեալ ունի դպրոցական վարչութիւններէն, առէտ թաղականներու կամ հոգաբարձութիւններու կարծեցեալ խնայողութիւնն է որ պատճառ է գործածել այն գրքերը որոնք ստացուած էին երկար կեանք չունենալու։ Շատ անգամ ալ ուսուցիչն է որ ըստ հաճոյս գործածել կուտայ այս եւ այն դասագիրքերը։ Աւելցուցէք ասոնց վրայ խօսք չհասկցող ծնողքներու կամքը, որ անպատճառ կը պահանջէ իր տան մէջ գտնուածը գործածել. չատ հեշտ է մեր դպրոցներու մէջ հանդիպիլ գրովեանաներու ծախած դասագրքերու բոլոր տեսակներուն ալ, նոյն իսկ միեւնոյն դասարանի մէջ։ Մեր կրթական յետադիմութեան գլխաւոր պատճառներէն մէկն ալ է միօրինակ դասագիրք չգործածելը եւ մեթոտաւորները չհետապնդելը։ Բազմաթիւ ուսուցիչներ ունինք, որոնք կը սահմանափակուին այս կամ այն դասագրքին մէջ. եթէ երբեք փոխուին անոնք՝ ոչ միայն կը զայթին, այլ չեն կարող նորին մեթոտովը դասախօսել։ Պոլսոյ կամ կեդրոնի մօտ գտնուող վայրերու մէջ դասագրքերու հայթայթման համար դրամը այնքան չի պակսիր. բայց գաւառներու համար սոսկ ալ այնպէս չէ։

Հոս կ'աւարտենք մեր յօդուածը, կրկնելով թէ կրթութեան զարգացման համար կը կարօտինք իմաստուն մատակարարութեան, կարող ու հեղինակաւոր կրթական պաշտօնեաներու, լաւ ուսուցիչներու եւ բովանդակ ու հիմնական սկզբունքներով դպրոցավարութեան։ Ընծայարա՞ն ու վարժապետանո՞ց, առանց հաստատելով կարելի պիտի ըլլայ գաւառներու կրթական գործը լաւագոյն վիճակի մը մէջ տեսնել։

ՆԱՐԴԻՍ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՑՈՒՇԻՄԱՅԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Քանի մը մանրամասնութիւններ.— Ռոժեսթվենսքի ծովակալը.— Ճակատամարտին պարագաները.— Աղէտները ։

Բարիզ, 5 յունիս.— Լը Ժուռնալի Թոքիոյի Թղթակիցը կը հաղորդէ.

«Ճափոնական դեսպանատունը անդադար բազմաթիւ հեռագիրներ կը ստանայ՝ Պալթիքի ռուսական նաւատորմին աւերներուն ընտանիքներէն։ Այդ հեռագիրներուն մէկը տիկին Ռոժեսթվենսքիի կողմէ ուղղուած է, Թոքիոյի Ֆրանսական դեսպանը ու պաշտօնները պատերազմը սկսելէն ի վեր մեծ հոգածութիւն ցոյց կուտան ռուս գերիներուն նկատմամբ եւ անոնց չահերը կը պաշտպանեն։ Դեսպանը խնդրեց ռուս լրագիրներէն հրատարակել սա զեկոյցը.— «Հակառակ հիմա եղած ջանքերու, խուզարկութեանց եւ հետազօտութեանց մասին, անկարելի է մէկ քանի օր չանցած պատասխանել անձկալից հարցումներու։» Այս պարագան, ուրե՛մ, չատերուն համար դեռ յոյս մըն է, պատճառ մը որ քիչ ատենէն կը փարատի ամէնէն տխուր իրողութեամբ։ Իրականութիւնը, արդարեւ, երեւակայութենէն չատ աւելի սոսկալի ու եղերական է։ Ճափոնի ծովը ատկէ ի վեր անճանաչելի դարձած դիակներ կը նետէ եզերքը, եւ այդ ողբալի մարմինները սարսռեցուցիչ պատմութիւն մը ունին։ Հիմա ալ եւ յայտնի եղած է թէ Օրէլ նաւուղիները ծովը նետած են իրենց վիրաւորները։ Այդ նաւուն երկրորդ հրամանատարը կը պատմէ թէ մայիս 28ին նաւուն ամբողջ վերնայարկը ու տախտակները դիակներով ծածկուած էին. անոնց դառնագին աղաղակներուն անյատակ վիճակը որ ստուգուց կ'ողբեր, հեծեծանքները, հոգեվարքի հանդերձները մեծ վհատութիւն կը պատճառէին դեռ պատերազմելու կարողութիւն ունեցողներուն։ Այդ վիրաւորներէն անոնք որոնց համար կարելի չէր օգնել եւ որոնց համար մարդկային ամէն օգնութիւն անօգուտ էր, ծովը նետուեցան ողջ մնացողներուն կողմէ, վասն զի ասկէ զատ անոնց աւելի եւս տառապիլէ։ Հետագօտական գործակալութեանց հեռագիրները անշուշտ անկեղծ չեն հաղորդեր ճակատամարտին այս անորոշ դրութեան. կատարելապէս ճիշդ է ու հաստատուած։ Այն պաշտօնական տեղեկագիրներէն զատ, որոնք յուսանք պիտի հաղորդուին Եւրոպա, Ցուշիմայի նաւային ճակատամարտին նկատմամբ եղած զրոյցները անթիւ են ու անհամար։ Անգլիական հեռագրական գործակալութիւնները անշուշտ ամէն կողմ պիտի տարածեն զանոնք. Այդ զրոյցներուն մէջ ամէնէն ուշադրաւները պիտի ընտրեմ։ Նախնական հետազօտութիւններ հետզհետէ ճշդելով, լուրջ ու վստահելի վկայութիւններ լսելով, կրնամ բացարձակապէս մերժել առաջին օրերուն մէջ հրապարակ հանուած մասցածին պատմութիւնները եւ վէպական նկարագրութիւնները։ Ալ եւս չեմ հաւատար ռուս նաւազներու դժկամակութեան, ճափոնական ծովային Թորփիլներուն եւ ոչ ալ խարդախ ընդծովեայ չոգենաւերուն։ Ճշմարտութիւնը աւելի պարզ է, աւաղ։

«1. Հաստատուած կ'երեւայ թէ Ռոժեսթվենսքի բնաւ չէր սպասեր որ Ցուշիմայի նեղուցին մէջ ճափոնական ամբողջ նաւատորմ մը հանդիպի։ Արդէն ինքն իսկ ստացած մէկ զանց պիտի ըլլար այդ ափերէն, եւ ծովակալին գերի իյնալու պատմութիւնը ամէնէն արտայայտ ապացոյցն է։ Մայիս 29ի գիշերը ճափոնական երկու Թորփիլանաւակներ թշնամին կը փնտռէին թանձր մշուշի մը մէջէն. յանկարծ գտնուեցան ռուսական յածանաւորդներուն մէջտեղը եւ այնքան մօտ էին անոնց որ արձակուած ռումբերը ճափոնական նաւակներուն վրայէն անցան։ Ճափոնները Թորփիլներ արձակեցին ու փախան։ Ասոր վրայ՝ ռուսական յածանաւորդները որոնք կ'ընկղմէին, կատաղի կերպով զիրար ռմբակոծեցին՝ գիշերուան մթութեանը եւ մշուշին մէջ։ Առաւօտ ճափոնական միեւնոյն երկու Թորփիլանաւակները հեռուէն տեսան երկու ռուս նաւեր եւ ժամը երեքուն հանդիպ արագութեամբ զանոնք հալածեցին։ Ընդհանուրը վերջացաւ։ Ռուսական նաւերէն մէկը յաջողեցաւ փախչիլ մշուշին մէջ. միւսը՝ Թորփիլանաւակ մը, կեցաւ. անոր թնդանօթները լռած էին. յետոյ կայմին վրայ պարզեց սպիտակ դրօշը ու Կարմիր Խաչի դրօշը։ Նկատոնսքի հարցուփորձ մը պատասխանելով, Ռուսները յայտարարեցին թէ ածուխ ու ջուր չունին եւ թէ նաւին մէջ երկու ծովակալներ կան։ Ճափոնական Թորփիլանաւակներէն մէկին քանի մը սպաները ու նաւազները, զինեալ, ռուսական նաւը գացին. հոն գտան Ռոժեսթվենսքին որ գլխագիրկ պառկած էր. նաեւ անոր սպայակոյտի պետը, ամբողջ սպայակոյտը եւ ուրիշ նաւազ։ Ճափոնները չատ յաջողեցան այն մեծ յորդորանքէն զոր նաւազները կը տածէին իրենց վիրաւոր ծովակալին նկատմամբ։ Ռուսական Թորփիլանաւակը Սասէպօ տարուեցաւ եւ այդ կերպով էր որ ճափոնական ջուրերը վերադարձաւ այն որ կը հրամայէր Ռուսիոյ նաւային զօրութեանց։ Երբ գիշեր եղաւ, ռուս նաւազները, անոր չուրջը հաւաքուած, բարձրաձայն աղօթեցին, ինչպէս կ'ընեն ամէն օր։ Այս ցաւագին վերադարձին մէջ ամէնէն տրտմալի պարագան այն է թէ այդ պատմական բեկորին յաղթողներն իսկ մեծապէս կը վախնային ռուսական ուրիշ նաւ մը հանդիպելէ։ Ճափոնները ամբողջ գիշերը արթուն հսկեցին։ Երբ առաւօտ եղաւ, նաւ մը տեսնուեցաւ, սակայն ճափոնական էր։ Հիմա Սասէպօյի հիւանդանոցին մէջ տարաբաղդ Ռոժեսթվենսքի ալ եւս զգայազիրկ չէ. բայց բազմաձեւապէս լաւ կը մնայ, եւ երբ ինքզինքը առանձին զգայ, լուռ կ'արտասուէ։

«2. Հաստատուած է նաեւ թէ ճափոնական փոքր նաւատորմի մը կեցած էր Ցուշիմայի նեղուցին մէջ, երբ Պալթիքի ռուսական նաւատորմը հեռացաւ Հնդկաչինաս ջուրերէն. թէ այդ հետաքննիչները իմացան թէ Ռուսները, [illegible] դէպ ի [illegible] երթալու [illegible], ու թէ ճիշդ գուշակութիւն մը ըրին այդ մասին. թէ այդ լրտեսները իրենց դարձան դէպի նեղուցը եւ ճիշդ ժամանակին, մայիս 26ին, ռուսական նաւատորմին ճամբան ժամանեցին, եւ թէ իսկոյն թշնամին տեսնելը իմաց տուին ճափոնական նաւատորմին սպասող մասին որ Բուսանի նեղուցին մէջ կեցած էր։

«3. Այս եղերական արկածին մէջ ամէն բան Ռուսներուն դէմ եղաւ. մշուշը որ թոյլ չտուաւ անոնց տեսնել ճափոնական նաւատորմը մինչեւ որ քառորդ պէս մօտեցան անոր, եւ այդ միեւնոյն մշուշը յանկարծ փարատեցաւ, իբրեւ թէ խորտակման գործը դիւրացնելու նպատակով. ալիքներուն ուղղութիւնը որոնք իրենց ընդհարումներով աւելի կը յամեցնէին ռուսական մարտանաւերուն, քան թէ Ճափոններուն. այս վերջինները տարբեր դիրք մը ունէին։ Այդ պատճառով ռուսական թնդանօթաձիգները չատ անպաստ դիրք մը ունեցան. նաեւ ռուսերուն ճշգրտութիւնն որոնք ճիշդ անոնց երեսին կը զարնէին։

«4. Միեւնոյն պատճառներով, կարելի է թէ Ճափոններու ծովանաւութեան ճշգրտութիւնը դիւրացաւ ծովին վիճակէն, որ այդ կողմէն կը նպաստէր Ռուսները։ Արդարեւ այն ուժգին տատանումը, որուն ենթարկուած էին Ռոժեսթվենսքիի մարտանաւերը, իրենց յատակէն աւելի ընդարձակ մակերեւոյթ մը կ'ընծայէր թշնամիին եւ ամէն վայրկեան ալիքները կը հանէր ամէնէն չատ խոցելի կողմերը՝ յատակին վրայ, վասն զի զրահները ծփական գիծէն մէկ մեթր դէպ ի վար կ'երկարէին միայն։ Պէտք է ըսել նաեւ թէ Թոկօ ծովակալը երկար ատեն մարզած էր իր նաւազները թնդանօթ արձակելու հովին եւ փոթորիկին դէմ ու թէ ճափոնցի թնդանօթաձիգներուն ճշգրտութիւնը ամէն պարագայի մէջ զարմանալի էր։ Հիմա բազմաթիւ ապացոյցներ կան ռուսական թնդանօթներուն անպաստ վիճակին վրայ։ Ճափոնական նաւերը միայն իրենց վերի մասերէն զարնուեցան՝ իրենց կայմերէն, ծխնելոյզներէն եւ աշտարակներէն։ Ռուսական ռումբերէն չատերը չպայթեցան։ Կ'ըսուի նաեւ թէ քանի մը ռուսական նաւեր չատ մօտէն իսկ չէին կրնար լաւ նշան առնել, հաւանօրէն այն պատճառով որ իրենց ճարտար թնդանօթաձիգները սպաննուած էին ճակատամարտին սկիզբները։

«5. Անձնատուութեանց պատճառը

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 91

ԹԵՐԹԻ ՎԷՊԸ

ԴԷՊԻ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

ԾՓՈՒՆ ԱՄՐՈՑ ՄԸ

Ֆօր-Ռըլայընս, Ճէսբըր Հապըրն տեղակալին կողմէ հիմնուած բեւեռային ծովու սահմաններուն վրայ, իր տեղէն խախտած էր։ Ընկերութեան քովլարի գործակալը ուժանի՞ էր յանդիմանութեան։ Ո՛չ։ Ուրիշ մըն ալ՝ եթէ իր տեղը ըլլար՝ պիտի խաբուէր։ Մարդկային ոեւէ է կանխատեսութիւն չէր կրնար զանի գուշակել այդպիսի հաւանականութեան մը դէմ։ Ժայռին վրայ ամրոց մը կառուցանել կարծած էր, մինչ աւազի վրայ իսկ չէր դըրած։ Վիքթորիա Թերակղզին կամ երկրին այդ մասը, որ անգլիական Ամերիկայի ամենահիւսիսային քարտէսներուն վրայ իսկ ամերիկեան ցամաքին կից նշանակուած էր, յանկարծ անջատուած էր անկէ։ Իրապէս անհուն պաղլեռնակ (glacon) մըն էր այդ Թերակղզին, հողիր յեռուն մըն տարածութեամբ, որուն յօրինուածքն ու ջրաթադութիւնները հաստատուն գետնի մը վերածած էին զայն. այսպէս բաւականութիւն ալ տատ եղած էր հոն։ Հազարաւոր դարերէ ի վեր ծովեզերքին կցուած, անտարակոյս յանկարծ 3ի գետնաշարժը խզած էր այդ կապերը։ Թերակղզին փոխուած էր կղզիի, բայց թափառական ու անզօր կղզի մը, որ երեք ամիսէ ի վեր, հոսանքներէն կը մղուէր Արքթիքի Ովկէանոսին վրայ։

Այո՛, պաղլեռնակ մըն էր որ կը քշէր Ֆօր-Ռըլայընսի ամրոցը եւ իր բնակիչները։ Ճէսբըր Հապըրն իսկոյն հասկցած էր թէ այլապէս չէր կարելի բացատրել լայնութեան տարբերութեան կրած փոփոխութիւնը։ Պարանոցը, այսինքն ցամաքին այն մասը որ Վիքթորիա Թերակղզին կը միացնէր ցամաքին հետ, ակներեւօրէն անջատուած էր ստորերկրեայ կոտորածութեան մը հետեւանքով, որ քանի մը ամիս առաջ պատահած հրաբխային ժայթքումին։ Որքան ատեն որ տեւեց բեւեռային ձմեռը, որքան ատեն որ ծովը հաստատուն մնաց սառուց գօտիի մը մէջ, անջատումը ոեւէ է փոփոխութիւն առաջ չէր բերած Թերակղզիին աշխարհագրական դիրքին մէջ։ Բայց երբ սառերը սկսան հալիլ, արեգական ճառագայթներու ազդեցութեան ներքեւ, երբ ծովափանց սառնակոյտերը դէպ ի բացերը մղուեցան, հոսանքներուն սահմաններուն վրայ, երբ վերջապէս ծովը ազատ մնաց սառոյց, հոսանքը գտաւ զինք՝ որ սառուցեալ խարիսխի մը վրայ կը հանգչէր՝ իր հաստատուն տեղէն խախտեցաւ, իր անտառներով, ժայռերով, ներքին լիճով, ծովեզերքով, անծանօթ հոսանքի մը ազդեցութեան տակ։ Քանի մը ամիսէ ի վեր՝ քշուած էր ան, մինչ Ճէսբըր Հապըրն եւ ընկերները որսորդութեան ատեն բնաւ հեռացած չէին՝ Ֆօր-Ռըլայընսէն, չէին նշմարած իրողութիւնը։ Ո եւ է նշան ալ չկար։ Թէեւ [illegible] չէին [illegible] որ [illegible] մը [illegible] անդին [illegible] հարթութիւն մը կը տարածուէր ամէն կողմ։ Ոչ մէկ բան ցոյց կուտար տեղակալ Հապըրնի եւ իր ընկերներուն թէ ցամաքէն յետոյ կղզեկենդ դարձած էին։ Նոյն իսկ դիւրին էր որ Թերակղզիին բեւեռային դիրքը չէր փոխուած, հակառակ պատահած տեղափոխութեան։ Անշուշտ տարիք արդիւնք էր իր տարածութեան եւ հոսանքին ուղղագիծ դրութեան։ Արդարեւ, երկրին չափ գլխաւոր մասերը եթէ երբեք փոփոխութիւն կրած ըլլային հանդէպ Պաթըրսթ հրուանդանին, եթէ երբեք կղզին ինք իր վրայ դարձած ըլլար, եթէ երբեք արեւելքն ու լուսինը նոր հորիզոնի մը վրայ տեսնուէին, Ճէսբըր Հապըրն, Թօմաս Պլէք, տիկին Բօլինա Պէրնէթ եւ կամ ուրիշ ոեւէ է մէկը պիտի հասկնային եղածը։ Բայց ոեւէ է պատճառաւ՝ տեղափոխութիւնը մինչեւ այն ատեն կատարուած էր երկրագունդին զուգահեռագիծներէն մէկուն հետեւողութեամբ։ Թէեւ արագօրէն տեղի ունեցած, բայց չէին զգացած զայն։

Ճէսբըր Հապըրն վստահ ըլլալով հանդերձ իր ընկերներուն քաջութեան, պաղարիւնութեան եւ բարոյական կորովին վրայ, չուզեց ճշմարտութիւնը յայտնել։ Նոր կացութիւնը լաւ մը ուսումնասիրելէ յետոյ միայն պիտի պարզէր եղելութիւնը։ Բարեբախտաբար, այդ կարիճ մարդիկը, զինուոր ու գործաւոր, չատ բան չէին հասկնար աշխարհագրական գնահատութիւններէ, երկայնութեան ու լայնութեան տարբերութիւններէ, եւ քանի մը ամիսէ ի վեր Թերակղզիին կրած փոփոխութիւններէն։ Անոնք չէին կրնար հարկ եղած եզրակացութիւնները հանել, որոնք այնքան իմաստուցի մտահոգութիւններ կը պատճառէին Ճէսբըր Հապըրնի։

Տեղակալը որոշած ըլլալով լաւ մնալ՝ որքան ատեն որ կարելի ըլլար, եւ պարտքին կացութիւնը՝ որուն դարման մը չկար առայժմ, իր բովանդակ կորովը ամփոփեց։ Կամքի գերագոյն ճիգով մը՝ որ բնաւ չվրիպեցաւ տիկին Բօլինա Պէրնէթի ուշադրութենէն, ինքզինքին վրայ տիրեց եւ կցածին չափ մխիթարեց անբախտ Թօմաս Պլէքը, որ ողբալով կ'ընէր ու մազերը կը փետտէր։

Դիտասէրը բնաւ տարակոյս չունէր այն երեւոյթին վրայ՝ որուն զոհ գացած էր։ Տեղակալին պէս դիտած չըլլալով այդ երկրին տրտմաւոր հանգամանքները՝ բան մը չէր հասկնար եղածէն. սա ձախող իրողութենէն զատ ոչինչ կ'երեւակայէր. արդէն այդ օրը, լուսինը կատարելապէս չէր խաւարեցուցած արեգակը։ Բայց ի՛նչ պէտք է խորհէր Թօմաս Պլէք, եթէ ոչ սա թէ ի նախատինս դիտարաններու, եփիմերիդները կը սխալէին. ըստ այսմ, բոլորական ըլլալու չէր այն քան հեռուները երկրագունդին այդ մասին մէջ պատահող խաւարում մը, որ [illegible] աստղագէտներու [illegible] զուգահեռագիծին տակ կը գտնուէր։ Ո՛չ, երբեք չպիտի կըրնայ ընդունիլ տաննն սխալ մը։ Այսպէս խաւարումը մեծ էր եւ պարտէր այնպէս ըլլալ։ Բայց Թօմաս Պլէք ընդհատ պիտի իմանար ճշմարտութիւնը։

Սակայն Ճէսբըր Հապըրն իր ընկերներուն այնպէս հաւատացնելով թէ արեգակին խաւարման միջոցները մի միայն գիտունը կրնար չտեսած ըլլալ, հրաւիրած էր զանոնք գործի ձեռնարկելու։ Բայց այն պահուն իսկ երբ կը պատրաստուէին Պաթըրսթ հրուանդանին գագաթէն հեռանալ, ամրոց դառնալու համար, տասնապետ Ճօլիֆ կանգ առնելով,

—Տեղակալս, կրնա՞մ ձեզի հարցում մը ընել, ըսաւ ձեռքը գլխարկին տանելով։

—Անշուշտ, տասնապետ, պատասխանեց Ճէսբըր Հապըրն, որ չէր կրնար իր տասնապետին բանիլէ։ Օ՛ն, խօսեցէք։

(Շարունակելի)

յն է թէ ռուսական մէկէ աւելի նաւեր ամբողջ չունէին, նաեւ թէ Նէպօկաթովի նաւաբաժինը, ճակատամարտին առաջին օրէն ետքը ռազմամթերքները սպառած էր։

«6. Այս ճակատամարտին ամէնէն էական ու գլխաւոր կէտը այն է թէ Ճափոնները այն առատ ձեւով թորփիլներ գործածեցին որ իրենց յառաջուան ունեցածէն շատ գերազանց էին։ Արդարեւ Բօրթ-Արթուրի առջեւ շատ մը յուսախաբութիւններ առաջ բերին անոնց թորփիլները։ Ճափոնի ծովային նախարարութիւնը այնպէս նկատեց թէ պէտք է զանոնք փոխել եւ այնպէս ալ ըրաւ։ Պէտք է չմոռնալ ճափոնական թորփիլնաւերուն ծայրայեղ յանդգնութիւնը եւ դիւրաշարժութիւնը։ Ռուսական թորփիլնաւերը, ճակատամարտին ատեն տեղ մըն էին, բայց ճափոնականները ամէն տեղ էին, ապահովելով թշնամիներուն չուզած յաղթանակը։ Զուշիմայի ճակատամարտէն հանուելիք բարոյականը այն է թէ անհրաժեշտ է խոշոր նաւեր ունենալ, ռմբաձգութեան դիմադրելու կարող, թէ նաւազները պէտք է մարզուած ըլլան շատ հեռուէն ռումբ արձակելու օդին ամէն վիճակին մէջ, եւ թէ լաւ նշան առնողները լաւ ծովակալի մը չափ թանկագին են։ Ճափոնները իրենց մարտական կռուելը գրեթէ վայրկեանաբար ծոկ ծոկ ընելով ռուսական նաւերը, անոնց անմիջական կերպով վճռական վէրքեր պատճառելով, զանոնք անօրէն կերպով ջախջախելու առաւելութիւնը ունենալով, դրպաց թող չտուին իրենց հակառակորդներուն որ կռուին։ Դեռ ուրիշ շատ կարեւոր ու վճռական խրատութիւններ կը արձանագրուին, զորս զանց կ'ընեմ այս հեռագրիս մէջ։ Ճակատամարտին արդիւնքը ամէն տեղեկութենէ աւելի պերճախօս է եւ Ճափոնի ծովին մէջ պատահած ողբերգական դրուագները անհրաժեշտ էին, որպէս զի այս յաղթանակը տեղի ունենայ։ Կարճ ու դժնդակ հոգեվարքը մէկէ աւելի ռուսական նաւերու, որոնք գէշ կերպով ծովին յատակը գացին, յաւիտենական գաղտնիք մը պիտի մնայ ամէնուն եւ նոյն իսկ յաղթողներուն համար։ Երեւակայեցէք արիւնալի մոլեգնութիւնները ծովի վրայ դժոխքի մը, եւ պիտի կրնանք գաղափար մը կազմել իրականութեան վրայ։ Որքան զօրաւոր կերպով չէր հաստատուած անհրաժեշտ պէտքը ու առաւելութիւնը ամէնէն զօրաւորը եւ կարելի եղածին չափ զօրաւոր ըլլալուն։ Կը կարծեմ թէ իբրեւ գերի Ճափոնի հողը գացող ռազմագերիները տրամադիր չեն օգտուիլ պատուոյ խօսքով Ռուսիա դառնալու համար իրենց առաջարկուած արտօնութենէն։ Կարելի է մինչեւ վերջը մնան, կը սպասեն Զարին հրամաններուն։ Վերջապէս եթէ քաղաքագիտութեան տեսակէտը մէկդի նետողութեան առնենք, Պալթիկի ռուսական նաւաբաժնին նաւազները ինչ որ կրնային ըրին անհատաբար։ Եթէ իրենց հակառակորդները չկրցան գերազանցել՝ յանցանքը աւելի Ռուսիոյ կը վերաբերի քան թէ իրենց։ Ռուսական պարտութեան գաղտնիքը Ճափոնի ծովին յատակը կը հանգչի, պատասխանատուները Ռուսիոյ մէջ կը գտնուին։ Համառօտելով ըսենք թէ Ճափոնները ունեցան լաւ ծովակալ մը, լաւ նաւազներ, լաւ տեղեկութիւններ եւ լաւ նաւեր. նաեւ ունեցան լաւ լոյս ու հով. մանաւանդ լաւ ինքնավստահութիւն մը, յաղթելու զօրաւոր կամք մը, պէտք է ըսել նաեւ ազգասիրական կազմութիւն մը որ բաղդատմամբ անպատմելի է ամէն կերպով։ Թոկօ ծովակալը, իր մեծագոյն խոնարհութեամբը, Զուշիմայի ճակատամարտին յաղթութիւնը վերագրեց Ճափոնի ազգին նախահայրերու հոգիներուն պաշտպանութեանը՝ նաւատորմին վրայ։ Մենք ալ ռուսական զէնքերուն հիմնական պարտութիւնը կը վերագրենք պատմական դժբաղդութիւններու։ Եթէ լաւ մտածուի, այս երկու գաղափարները միեւնոյն են։»

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ռուսներու սպասողականութիւնը.— Ճափոնական յարձակողականը.— Մահու պատիժ։

Բարիզ, 5 յունիս.— Բըթի Բարիզիէն ու հեռագիրը ստացած է Բեդերսպուրկի իր թղթակցէն։

«Ռուսիոյ պաշտօնական որ եւ է տեղեկութիւն չի հաղորդուիր Մանչուրիոյ կացութեան վրայ, վասն զի քանի մը ժամէ ի վեր հեռագիր չէ ստացած Լինիեվիչ զօրավարէն։ Մասնաւոր հեռագիրներ սակայն կը ծանուցանեն փոքր ընդհարումներու շարք մը՝ ամբողջ ճակատին վրայ, ցոյց տալով թէ Ճափոնները հիմա յարձակողական ընդհանուր շարժում մը կը կատարեն։ Դեռ մեծ ճակատամարտ կատարուած չէ։ Բեդերսպուրկի մէջ տիրող տպաւորութիւնը այն է թէ Ճափոնները կ'ուզեն թիւէ ջախջախիչ առաւելութիւն մը ունենալ, որպէս զի այս անգամ հաշիւը վերջնականապէս կարգադրեն Լինիեվիչի հետ։ Զանազան շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ Ճափոնները, ազատ ըլլալով իրենց ուզածին պէս շարժելու ծովի վրայ, մի՛ գուցէ իրենց զինուորները Ամուր գետէն վեր հանեն մինչեւ Խապարովսկ, Վլատիվոսթոքի հաղորդակցութեանց գիծերը կտրելով, եւ յետոյ երկաթուղիի ճամբով Լինիեվիչի ետին անցնին, երկու կրակի մէջ առնելու համար զայն։ Այդ պարագային Լինիեվիչ պիտի հարկադրուի փութով նահանջելու։ Այս է Բեդերսպուրկի մէջ տարածուած գաղափարը որ թէեւ պարզ ենթադրութիւն, սակայն տիրող յուսահատութիւնը կը հաստատէ։ Մանչուրիոյ մէջ անկարգապահութեանց մասին հաղորդուած լուրը երկու շաբաթուան հին դէպք մըն է՝ քանի մը հոգիի կողմէ միայն գործուած։ Երկաթուղիին վրայ փոքր ճակատամարտ մը կատարուած պահուն դէր-գնդապետ մը, հարիւրապետ մը եւ մէկ քանի տասնեակ զինուորներ զինուորական կառախումբի մը վայրաշարժին ու վագոններուն վրայ ելան, եւ ճակատամարտի վայրէն շուտով հեռանալու համար, սարսափէն մեքենավարը որ հասցնէ կառախումբը։ Լինիեվիչ զօրավարը իմանալով այդ սպաները եւ վեց հին զինուորներ հրացանի բռնել տալու կանոնակներուն, բանակին ճակատին վրայ հինգ օր առաջ, նախապէս դատել տալէ ետքը զինուորական ատեանի մը կողմէ։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Յաղթողի բարեկրթութիւնը.— Նաւային ճակատամարտը.— Ռուս սպայի մը յայտարարութիւնը.— Ճափոնցի հերոս մը։

Թոքիօ, 5 յունիս.— Ճափոնի ծովային նախարար պարոն Եամամօթօ ծովակալներ ղրկեց՝ Ռոժեսթվենսքի ծովակալին առողջութիւնը հարցնելու հիւանդանոցին մէջ. Նաեւ նամակ մը ղրկեց ռուս ծովակալին, ըսելով.— «Համեցէք թոյլ տալ ինծի յայտնելու ձեզ իմ յարգանքներս այն քաջութեան համար զոր ցոյց տուիք, որպէս զինուորական եղանակին վրայ, որով ձեր պարտքը կատարեցիք, ձեր երկրին համար յուսահատօրէն մարտնչելով, եւ թոյլ տուէք ցաւս յայտնելու ձեր վէրքերուն համար։ Կը յուսամ թէ մեր նաւային հիւանդանոցներուն միջոցները եւ մեր վիրաբոյժներու ձեռնհասութիւնը պիտի ամոքեն ձեր տառապանքները եւ շուտով պիտի բժշկուիք»։ Պարոն Եամամօթօ գրութիւն մը եւս ղրկեց վիրաւորուած ռուս սպաներուն եւ նաւազներուն, շուտով բժշկութիւն մաղթելով։

Նակազաքի.— Ռուս նաւերէն ազատեալները կ'ըսեն թէ Ճափոնները այնպէս մը գործեցին որ ռուսական նաւատորմը մտաւ Զուշիմայի մարտկոցներուն կրակին տակ, որոնք ընկղմեցին Օսլիապյան։ Ռուսական նաւատորմը, լոյսէ զրկուած, ճափոնական թորփիլնաւերէն նեղուած, շարժ գիշեր բոլորովին ցիրուցան եղած էր եւ անկարող էր որ եւ է կազմութիւն ունենալու։ Նաւերուն տրուած միակ հրամանն էր դէպ ի Վլատիվոսթոք երթալ։ Ռազմամթերքները սպառած էին եւ Ռուսերուն թնդանօթաձգութիւնը նպատակին չէր հասներ։

Սասեպօ.— Ռոժեսթվենսքի ծովակալին սպայակոյտէն սպայ մը տեսակցութեան մը պահուն ըսաւ.— «Բօրթ-Արթուրի նաւերը անցնիլ ուզելնիս պատճառը այն էր թէ վստահ էինք որ պիտի յաղթէինք։ Վլատիվոսթոք մեր նպատակակէտը չէր։ Երբ Լիպաուէն ճամբայ ելանք Զարը հրամայեց մեզ որ կռուինք։ Ուղեւորութեան սկիզբներէն իսկ վստահելի էինք։»

—Նիքոլա Ա. զրահաւորը որ Սասեպօ կը գտնուի, մեծամեծ ճեղքուածքներ ունի, ուրկէ ջուրերը ներս կը խուժեն. յառաջակողմի ծխնելոյզը մասամբ խորտակուած է։ Արտաքնորդուած թնդանօթներուն մեծ մասը քանդուած է։

Թոքիօ.— Ազամիի ու Գորոսիօյի միջեւ կատարուած ընդհարումին ատեն, ճափոնական մարտանաւը ռումբէ մը զարնուեցաւ։ Ճափոնցի նաւազ մը՝ Մորիսիթա, մէկ ոտքը կորսնցուց եւ ուրիշ վէրքեր ալ ստացաւ։ Գրելու թուղթ մը ուզեց վերջին բառ մը գրելու ճափոնական նաւատորմին եւ այս բառերը գրելով «Կեցցէ՛, յաղթական կը մեռնիմ», գետինը ինկաւ անկենդան։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼԻՆԻԷՎԻՉ ԶՕՐԱՎԱՐԸ ՊԱՇԱՐՈՒԱԾ

ԲԱՐԻԶ, 9 յունիս.— Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական զինուորները բոլորովին շրջապատած են Լինիեվիչ զօրավարին բանակը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսական բոլոր շրջանակներու կողմէ, որոնց գլուխը կը գտնուի հեռագրական ռուս գործակալութիւնը, մէկ քանի օրէ ի վեր յայտնուած այն երկիւղը թէ Մանչուրիոյ մէջ Ճափոնները նորէն պիտի յաղթեն, այսօր ալ եւս կատարուած իրողութիւն մը կրնայ համարուիլ։ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Օեամա մարէշալին զինուորական զօրութիւնը շրջապատեր է Լինիեվիչ զօրավարը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ստոյգ աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, մարէշալ Օեամա հիմա վեց հարիւր հազար զինուոր ունի իր տրամադրութեանը տակ։

—Թօքիօյէն առնուած լուրի մը նայելով, հաստատուած է թէ Վլատիվոսթոք պիտի չկրնայ դիմադրել ճափոնական զինուորներուն կողմէ ծովէն ու ցամաքէն կատարուելիք յարձակումներուն, հետեւաբար այդ քաղաքը, Ճափոններուն բուռն յարձակումներուն հետեւանքով, քիչ ատենէն անձնատուր պիտի ըլլայ։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Զարը մասնաւոր ունկնդրութիւն մը շնորհեց Բեդերսպուրկի ամերիկեան դեսպանին։ Այդ տեսակցութեան վրայ է որ Ուաշինկթընի ու Բարիզի ամերիկեան դեսպաններուն հեռագրուեցաւ թէ Ռուսիա կ'ուզէ գիտնալ հաշտութեան պայմանները։

ԲԱՐԻԶ.— Հօս զրոյց ելաւ թէ Բարիզի ռուսական դեսպան Պ. Նելիտով Ֆրանսայի Նախարարաց ատեանին եւ արտաքին գործոց նախարարի փոխանորդ Պ. Ռուվիէի հետ տեսակցելով, այս վերջինը յայտարարեր է թէ հաշտութեան պայմանները իմանալու մասին Ֆրանսա պիտի կրնայ ձեռնարկներ ընել։ Նաեւ Բարիզի ճափոնական դեսպանին ալ յայտարարեր է թէ Ֆրանսա անկեղծօրէն կը փափաքի հաշտութեան կնքումը փութացնել։ Ֆրանսական լրագիրներուն հրատարակած հաշտարար յօդուածները աւելի եւս հաստատած են այդ զրոյցները։ Ինչ որ կ'ըլլայ, նաեւ թէ Ֆրանսա պիտի կրնա՞յ միջնորդի դեր կատարել, քանի որ ֆրանսական գաղթավայրերու ջուրերուն մէջ դիւրութիւններ ընծայուեցան Ռոժեսթվենսքիի նաւատորմին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Ռուսական արժեթուղթերուն գինները, այսօր, բարձրացան սակարաններուն մէջ։ Ասոր պատճառն է հաշտութեան համար բանակցութեանց ձեռնարկուած ըլլալը։ Կ'ըսուի թէ Ճափոնի պահանջումները ընդունելի պայմաններ կը պարունակեն։

ԲԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ հաշտութեան կնքումը եթէ ընդունուի, բանակցութիւնները ուղղակի Ռուսիոյ ու Ճափոնի միջեւ պիտի կատարուին։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Նախագահ Պ. Ռուզվէլթ, երէկ, բոլոր դեսպաններուն հետ տեսակցեցաւ հաշտութեան խնդրոյն վրայ։

—Իրազեկ շրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ մեծ տէրութիւնները միահաղոյն կը գործեն հաշտութեան կնքման համար։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Հիմա Ռուսիոյ ամէն կողմը հաշտութեան վրայ կը խօսուի։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Օրէլ մարտանաւուն նաւազները Նակազաքի ու Քօպէ ղրկուեցան։ Ասոնք, պատուոյ խօսք տալէ ետքը, ֆրանսական հիւպատոսներուն պիտի յանձնուին։ Ճափոնի այդ ընթացքը լաւ տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թոկօ ծովակալին վերջին տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ ռուսական ամբողջ նաւատորմը, բաց ի Օլէկ, Իզումրուդ, Օրօրա ու Ալմազ յածանաւերէն, երկու թորփիլնաւակէ եւ նաւածիգ շոգենաւէ մը, ամբողջովին ընկղմած կամ գրաւուած է։ Թոկօ ծովակալը կը յայտնէ թէ Օլէկ ու Օրօրա յածանաւերը որոնք հիմա Մանիլա կը գտնուին, ճակատամարտին ատեն ճափոնական թորփիլնաւակներուն կրակին եղծերն կրելով, երկուքն ալ անգամ բանկեր են եւ հիմա անգործածելի վիճակի մէջ կը գտնուին։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռոժեսթվենսքի ծովակալը յունիս 6 թուականով նաւային ճակատամարտին վրայ իր առաջին տեղեկագիրը ղրկեց Ռուսիոյ կայսեր։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Էնքիթ ռուս ծովակալը որ ռուսական երեք զրահաւորներով Մանիլայի նաւահանգիստը կը գտնուի, Պ. Ռուզվէլթի բացորոշ յայտարարութեանց վրայ, հաւանած է զէնքերը յանձնել իր մարտանաւերը։ Ռուս ծովակալը նախապէս ուզեր է մեկնիլ Մանիլայէն, սակայն յետոյ իմանալով որ ճափոնական թորփիլնաւերը հեռուները կը պտտին, նախամեծար համարեր է Մանիլայի մէջ վար դրուիլ, քան թէ բոլորովին բնաջինջ ըլլալ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ Օրէլ ռուս զրահաւորը, զոր Ճափոնները գրաւած եւ Մայզուրուի նաւահանգիստը տարած են, երէկ իրիկուան օդը հանել փորձուեր է ռուս նաւազներուն կողմէ, սակայն չկրնալով նաւին ամբարտակները պատռել, ճափոն զինուորը սպաննել, չեն յաջողեր։ Այդ նաւազները ձերբակալուեր են։

—Ճափոնի նաւահանգիստներուն հիւանդանոցները գտնուող ռուս վիրաւորներէն վեց հարիւր հոգիէ աւելի մեռած ըլլալով, ասոնց մարմինները Նակազաքի տարուեր եւ հոն թաղուեր են զինուորական ռուս զոհերուն նաւազներուն յատուկ գերեզմանատունը։

ԳԵՐՄԱՆՈՅ ԹԱԳԱԺԱՌԱՆԳԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

Սէսիլ դքսուհիին հանդիսաւոր մուտքը Պերլին.— Բարի գալստեան ճառ.— Պատուիրակութիւնները.— Մայր եկեղեցիին մէջ.— Հացկերոյթ.— Պատուաճաշ։

Պերլին, 4 յունիս.— Ամպոտ տաքուկ ու գեղեցիկ օդով մը կատարուեցան գահաժառանգին ամուսնութեան նախընթաց հանդէսները։ Առաջին օրը շատ փայլուն անցաւ։ Կէս օրին կայարան հասաւ Շըվերինէ եկող կառախումբը, որ իր մէջ ունէր Սէսիլ դքսուհին, ընկերակցութեամբ իր մօր՝ Անաստասիա մեծ-դքսուհիին։ Կայարանին քառակին վրայ կը սպասէին պալատական բարձր պաշտօնատարներ։ Մեծ-դքսուհին ու իր աղջիկը կառքով գացին Պելվիւ դղեակը, ուր կը գտնուէին Վիլհելմ կայսրն ու կայսրուհին։ Երբ կառքը կանգ առաւ դղեակին առջեւ, կայսրը շատ ջերմագին կերպով ողջունեց իր զաւկին հարսնցուն, զոր ձեռքէն բռնելով յառաջ քշեց, եւ Սէսիլ դքսուհին նախ համբուրեց այտերէն, յետոյ շրթունքներէն։ Իսկ կայսրուհին սրտագին կերպով իր բազկաց մէջ սեղմեց իր հարսնցուն։ Քանի մը վայրկեան խօսակցութենէ յետոյ՝ ամէն հոգի հանգստացաւ։ Ճաշէն ետքը ժամը հինգին մեկնեցան արքայական դղեակը, Թիլլօ ծառուղիին ծայրը հասած։ Պերլինի քաղաքապետութեան թափոր մը կազմուած էին նաւագնացութեան ընկերակցութեամբ։ Անոնց մէջէն կը յառաջանար հարսանեկան ոսկեզօծ եւ ութը ձիով լծուած կառքը, ուր հարսնցուն նստած էր կայսրուհիին ձախ կողմը։ Ճամբուն երկայնքին հոծ բազմութիւն խռնուած էր։ Տուները դրօշազարդուած էին եւ անոնց պատուհաններուն վրայ բազմաթիւ գլուխներ կը նշմարուէին։ Ամէնուրեք բարձրաւանդակներու վրայ համախմբուած էին հարիւր սպիտակազգեստ նորատի աղջիկներ, միջնակարգ դպրոցներու լաւագոյն ընտանիքներէն առնուած։ Վարդի փունջեր կը կրէին։ Բրանտէնպուրկի դուռը հասած ատեն՝ դքսուհին իր հանդիսաւոր մուտքը ըրաւ Պերլին։ Քաղաքապետ Քիրշներ բարի գալստեան ջերմագին ճառ մը արտասանեց, Պերլինի բնակչութեան անունով ողջունելով Գահաժառանգին նշանածը։ Աւարտին իր ճառին մէջ ըսաւ. «Կը յիշենք ողջունել մեր Լուիզ թագուհին, որ նմանապէս Մէքլէնպուրկի իշխանուհի էր եւ նշանուած Պրուսիոյ Գահաժառանգին, եւ որ իր հոս գլխաւոր մուտքը ըրաւ հարիւր տարի առաջ։ Միլիոնաւոր Պրուսիացիներ կը ձայնակցին այս մաղթանքներուն։ Օրհնութիւնը ձեր յարաբերութեան վրայ ըլլայ։ Օրհնութիւնը Հօհենցոլլերնեան իշխաններուն վրայ ըլլայ։ Օրհնութիւն նաեւ պրուսիական եւ գերմանական հայրենիքին։ Թո՛ղ առատածորն Նախախնամութիւնը օրհնէ գերման Գահաժառանգ Ն. Բարձրութեան նշանածը։ Կեցցէ՛։ Կեցցէ՛։ Կեցցէ՛։» Հազիւ արտասանուած այս կեցցէները, անոնց արձագանգը կրկնուեցաւ բազմութեան մէջ եւ թնդիւնները կանան չափը։ Հարսնցուն Սէսիլ դքսուհին պատասխանեց. «Պարոն առաջին քաղաքապետ, որքան շնորհակալ եմ ձեր բարեմաղթութեանց համար. ուղղակի սրտիս կը դիմեն անոնք։ Սա միայն պիտի կրնամ պատասխանել թէ բնաւ չպիտի մոռնամ Պերլինի ժողովրդական կատարած ընդունելութիւնը, եւ ձեր ճառը մշտնջենապէս քանդակուած պիտի մնայ սրտիս մէջ։» Յետոյ հարիւր նորատի աղջիկները երգ մը երգեցին, որ մեծ հաճոյք պատճառեց Սէսիլ դքսուհիին։ Ապա թափօրը ուղղուեցաւ արքայական դղեակ։ Պերլինի բոլոր եկեղեցիներու զանգակները սկսան ուժգնօրէն հնչել, նշանածներուն արքայական դղեակ գալուստը ծանուցանելու համար։ Աւանդութեան մը համաձայն, թափօրին առջեւէն կ'երթային 200 մսավաճառներ՝ Պերլինի քաղաքէն, սեւ զգեստ հագած։ Դքսուհին իր յարկաբաժինը առաջնորդուեցաւ, յետոյ ամուսնական պայմանագիրը ստորագրուեցաւ։ Իրիկուան, ժամը հօթին քառորդ մնացած ընտանեկան սեղան մը տրուեցաւ Էլիզապէթ սրահին մէջ։ Կայսրը Լուիզ պատուանշանը տուաւ Սէսիլ դքսուհիին։

—Առաւօտ, դքսուհիին ժամանումէն առաջ, Վիլհէլմ Բ. ընդունեց Գահաժառանգին ամուսնութեան առթիւ Պերլին եկած պատուիրակութիւնները։ Ֆրանսական պատուիրակութիւնը ընդունած միջոցին այս խօսքերը ըրաւ կայսրը. «Անկեղծ շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէի, որ ձեզ ընտրած է, իշխանական երիտասարդ ամոլին նկատմամբ իր մաղթանքները հաղորդելու համար ինծի։»

Պերլին, 5 յունիս.— Երէկ առաւօտ, աղօթքներ կարդացուեցան Տամի մայր եկեղեցիին մէջ, գահաժառանգ իշխանին եւ իր նշանածին համար։ Կայս. գերդաստանը, իշխանական հիւրերը, պալատական եւ ուրիշ բարձր պաշտօնատարներ ներկայ էին։ Իրիկուան, արքայական դղեկին մէջ տրուած հացկերոյթը շատ փայլուն եղաւ։ Երեք սեղաններ շարուած էին. առաջինը կայս. գերդաստանին եւ իշխանական անձնաւորութեանց համար, երկրորդը՝ նախարարներուն, երրորդը պատուիրակութեանց։ Ֆրանսական պատուիրակութիւնը ներկայացուեցաւ կայսրուհիին, Գահաժառանգին եւ Սէսիլ դքսուհիին, որ իւրաքանչիւր անդամի մէկ-մէկ խօսք ուղղեց սիրալիր կերպով։ Կայսրուհին երկարօրէն խօսակցեցաւ ֆրանսական պատուիրակութեան անդամներէն զօրավար Լաքրուայի եւ Պ. Ալպէռի հետ։ Իսկ կայսրը պատուհանէն կը դիտէր ուսանողներու կատարած ջահերթը, որոնք չորս հազար հոգի էին՝ Պերլինի մասնաւոր վարժարաններէն։ Ֆրանսական պատուիրակութեան անդամները նաեւ երկարօրէն խօսակցեցան ֆոն Պիւլով կոմսին, պարոն Ռիխթհոֆէնի ու միւս նախարարներուն հետ։ Զօրավար Լաքրուա առաւ «Կարմիր-Արծիւ» պատուանշանին մեծ խաչը, Պ. Ալպէռ՝ «Պրուսիական թագ» պատուանշանին մեծ խաչը։ Միւս անդամներն ալ ստացան այս վերջին պատուանշանին զանազան աստիճանները։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Զանազան այցելութիւններ ու հանդէսներ.— Մեկնում Սպանիոյ թագաւորին.— Նուէր ու պատուանշան։

Բարիզ 5 յունիս.— Սպանիոյ թագաւորը, երէկ առաւօտ, ժամը տասնուկէսին, բաց կառքով գնաց սպանիական մատուռը։ Օրհնութեան ջուր առնելէ յետոյ՝ մենեկօրը առանց առաջնորդին Ալֆոնսո ԺԳ. եկեղեցին մտաւ. դիմաց թագաւորին համար դրուած էին աղօթաթոռ մը կարմիր մետաքսէ բարձերով, եւ ոսկեզօծ թիկնաթոռ մը։ Պատարագէն յետոյ թագաւորական աղօթք մը կարդացուեցաւ։ Կէս օրին թագաւորը առանձին այցելեց Լուվրի թանգարանը, առանց պաշտօնական արարողութիւններու։ Թանգարանին ամէն մասերը պտտեցաւ հետաքրքրութեամբ։ Թագաւորին կ'առաջնորդէր գեղարուեստից վերատեսուչ Պ. տիւ Ժարտէն Պոմէց։

—Ալֆոնս թագաւորը, նոյն օրը, ընդունեց Թուլուզի ու Բորտօյի քաղաքներու կողմէ պատուիրակութիւններ, նոյնպէս ունկնդրութիւն շնորհեց սպանիական պատուանշան ունեցող Ֆրանսացիներու կողմէ ներկայացուած պատուիրակութեան մը, որ յատկապէս շինուած արձան մը նուիրեց Թագաւորին։ Օբերայի ծառուղիին խանութպաններուն եւ արհեստաւորներուն արտադրութեանց նմոյշներ ալ ընծայուեցան թագաւորին կողմէ։ Այս ընդունելութիւններէն յետոյ Պուա տը Պուլոնյ գնաց պտոյտ կառքով մը եւ քաղաքային գլխաւոր մասերը հոգած։ Հոն մասնակցեցաւ հրացանաձգութեան փորձերու եւ ուրիշ մրցումներու։ Իրիկուան, սպանիական դեսպանատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ Ալֆոնսո թագաւորին կողմէ՝ ի պատիւ Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէի եւ տիկին Լուպէի։ Ճաշարահ մտած ատեն Ալֆոնսո ԺԳ. իր թեւը տուած էր տիկին Լուպէի, իսկ նախագահը՝ սպանիական դեսպանուհիին։ Տիկին Լուպէ ճերմակ ատլասէ գեղեցիկ շրջազգեստ մը կը կրէր, ժանեկներով զարդարուն։ Նաեւ ադամանդակուռ հիանալի մանեակ մը եւ վարդակոլ մը։ Երեկոյեան հանդէսին սեղանը մեծապէս զարդարուած էր, որ շքեղօրէն յարդարուած էր։ Ո՛ եւ է արարողութենէ յետոյ Օբերայի երգիչներ ներկայացուցին տեսարան մը։ Ներկայ էին եւ թագաւորին Սպանիական, Արմէնական(?) երգերը, Արմիդի երկրորդ արարուածը եւ Ֆաուսթի պարերգը ներկայացուեցան։ Հանդիսականները խանդավառ ցոյցեր եւ ծափահարութիւններ ըրին ի պատիւ թագաւորին, երբ Սպանիոյ ազգային երգը եւ յետոյ Մարսէյյէզը նուագուեցան։

—Օթէօյլի արշաւներուն ներկայ գտնուեցաւ թագաւորը, երէկ կէսօրէն յետոյ, ընկերակցութեամբ Պ. Լուպէի։ Բիչ մը առաջ անձրեւած էր, բայց թագաւորին ժամանած ատեն դադրած էր անձրեւը։ Իրիկուան, արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի կողմէ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Ալֆոնսո թագաւորին։ Նախագահը ու տիկին Լուպէ եւս ներկայ էին։ Ճաշէն յետոյ թատերական ներկայացում մը տրուեցաւ Օբերայի եւ Քոմէտի-Ֆրանսէզի դերասաններուն կողմէ։

—Երէկ, կէս գիշերին, թագաւորը ծովակալի համազգեստ հագած, Էնվալիտի կայարանը գնաց, Բարիզէն մեկնելու համար։ Նախարարներուն եւ իր շուրջը գտնուող բարձր պաշտօնատարներուն ձեռքը սեղմեց։ Յետոյ շնորհակալութիւն յայտնեց Պ. Լուպէի, ըսելով թէ շատ գոհ մնացած էր իրեն եղած համակիր ընդունելութիւններէն։ Ու ձեռքի վերջին սեղմումէ յետոյ վագոն մտաւ Ալֆոնսո ԺԳ. եւ մէկ քանի վայրկեան կեցաւ դռնակին առջեւ։ Կառախումբը կը շարժէր յամրօրէն, մինչ թագաւորը զինուորական բարեւ կուտար, երեք անգամ գոչելով «Շնորհակալութիւն»։ Եթէ վագոնին դռնակը չգոցէին, դեռ շնորհակալ պիտի ըլլար, մինչ Պ. Լուպէ ալ «յաջողութիւն» կը գոչէր։ Այդ միջոցին աղաղակներ կը բարձրանային. «Կեցցէ՛ Լուպէ, Կեցցէ՛ Ֆրանսա»։ Սպանիացիներ էին որ այդ ֆրանսական ցոյցերը կ'ընէին։ Սպանիոյ թագաւորը 25,000 ֆրանք տուած է Բարիզի աղքատներուն համար։ Նոյնպէս պատուանշաններ շնորհած է ոստիկանութեան վերատեսուչ Պ. Լէբինի եւ ուրիշ ոստիկանական պաշտօնեաներու։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պօզօքի Նահանգին Ամասիոյ գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Հոմէլայի նախկին կառավարիչ Աղէպ պէյ։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհուեցաւ Սպարթայի Դիւան հեծելազօրքերու ճրագին առաջին քարտուղար Նիզամէտտին պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սէլանիկի նահանգին կեդրոնական գաւառակ Իպրահիմ Սըրրի պէյի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ռուսիոյ կառավարութիւնը Ս. Աննա պատուանշանին երկրորդ կարգը տուաւ Դուրէժի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Րէֆիք պէյի եւ երրորդ կարգը՝ Պելգրատի օսմ. հիւպատոս Սամիլ պէյի։ Ս. Սթանիսլաս պատուանշանին երկրորդ կարգը՝ հիւպատոսական գործոց քննիչներէն Մէհմէտ Ալի պէյի, Մարսիլիոյ օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Զիյա պէյի եւ Բ. Դրան խորհրդագրականներու օգնականներէն Ապտիւլքէրիմ պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշաններուն ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ գահաժառանգ իշխանին ամուսնութեանը ներկայ գտնուելու համար Պերլին ղրկուած օսմ. պատուիրակութիւնը յունիս 4ին (Ն. Տ.), տեսակցեր է Գերմանիոյ նախարարապետ ֆոն Պիւլով իշխանին հետ։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ.— Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ իր կայս. բարիքները հաղորդել տալ Պրուսայի կուսակալ Րէշիտ փաշայի, որ փութաց իր երախտագիտութիւնները մատուցանել յառաջ կայս. Դուռին։

ԿԱՅՍ. ՆՇՐՈՒՄ.— Կայս. Իրատէ մը Ներքին շնորհեց Մաւսա անուն անձի մը որ մարդասպանութեան համար տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աքսորի դատապարտուած ըլլալով, Տիարպէքիրի բանտը կը գտնուէր եւ հիմա հիւանդագին վիճակի մէջ է։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ կուսակալ Ռէուֆ փաշա, անցեալ ուրբաթ առաւօտ, Կէվկէլի երթալով, գաւառային գործառնութիւնները քննելէ ետքը, իրիկուան Սէլանիկ վերադարձեր է։

ՍԻՐԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Զինուորական ջոկատ մը որ յոյն աւազակներ կը հալածէր, Կէվկէլի գաւառակին Միրօվչ գիւղին մօտ, այդ աւազակներուն հանդիպելով նոյնը զարկեր է զանոնք։ Ընդհարում մը կատարուելով աւազակներուն պետը ու չորս ընկերները սպաննուեր եւ միւսները փախեր են, ասկէ ալ կը հալածուին։

—Սէլանիկի թերթերը ծանուցած էին թէ Սէլանիկ-Սկիւպի երկաթուղիին Աքմէտ-Օղլու կայարանին մօտ երեւան Պուլկարներէ բաղկացած աւազակներու խումբ մը փորձեր է կամուրջի մը վրայ ռումբ ձգել, սակայն կառախումբին մէկ զինուորական ջոկատ մը աւազակները ձերբակալեր ու Սէլանիկ տարեր է. բայց Սէլանիկի գաւառական թերթը կ'ըսէ թէ իրողութիւնը այն է որ նոյն կայարանին կամուրջին շուրջը երեք Պուլկարներ տեսնուեր են, առանց վարանելու կասկածելով, երեքն ալ ձերբակալուեր են։ Քննութիւն կատարուելով հաստատուեր է թէ կամուրջին նկատմամբ բան մը չէ եղած։ Կառախումբին Սէլանիկ ժամանելու յապաղումն ալ այդ քննութեան ստորադրուելէն առաջ եկած է, ամբողջ գիծին վրայ կատարեալ ապահովութիւն կը տիրէ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը Վիէննա գնացած միջոցին յունիս 5ին (Ն. Տ.) ներկայացաւ Աւստրիոյ կայսեր։ Ապպաս Հիլմի փաշա, նոյն օրը պալատական կառքերով Օթէլ Էմբերիալէն Հօֆպուրկի պալատը գնաց՝ իր թիկնապահին հետ։ Խտիվը իր զինուորական համազգեստը կը կրէր՝ առաջին կարգի Լէժիօն պատուանշանով։ Ապպաս Հիլմի փաշա ուղղակի կայսեր յարկաբաժինը առաջնորդուելով, հոն ներկայացաւ Ն. Վեհափառութեան։ Տեսակցութիւնը մէկ քառորդ ժամ տեւեց։ Քիչ վերջը Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը Օթէլ Էմբերիալ գնաց, փոխադարձ այցելութիւն տալու, ուր Խտիվը նոյն պահուն բացակայ ըլլալով, այցետոմսը թողուց։

—Խտիվը նոյն օրը տեսակցեցաւ նաեւ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին հետ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիին Տնօրէն Պ. Հիւկէնին, աղջ իրիկունը, մասնաւոր կառախումբով Հայտար Փաշայէն ճամբայ ելաւ՝ Անատօլուի երկաթուղիին ամբողջ գիծին վրայ քննական պտոյտ մը կատարելու համար։ Ռէժիի ընդհանուր Տնօրէն Պ. Ռամպէր ալ կը գտնուի նոյն կառախումբը, որ երկուշաբթի իրիկուան Հայտար Փաշա պիտի դառնայ։

—Անատօլուի երկաթուղիին 21րդ շաբթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմեթրի համար սապէս եղաւ.— Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմեթր) 14,511 ֆր., անցեալ տարիէն 4,415 աւելի եւ միւս շաբթուններէն ալ 1,271։ Էսկիշէհր-Գոնիայի գիծ 7,992, անցեալ տարիէն 1,539 աւելի եւ միւս շաբթուններէն ալ 3,886։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ գործակատար Պ. Նաչեվիչ, երէկ Բ. Դուռը երթալով, տեսակցեցաւ պետական Խարիճիյէի նախագահ Սալիմ փաշային հետ։

ՀԱՊԷՇ պատուիրակութեան անդամներէն Աթօ Հայլէ Մէքէմ փաշա իր մեկնումը յետաձգած է, սպասելով Մաշլիա զօրավարին, որ մօտերս Կ. Պոլիս պիտի գայ։

ՍԵՐՎԻՈՅ դեսպան Պ. Սիմիչ որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուի, յառաջիկայ ամսուն Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ անցեալ ուրբաթ բաւական փոթորիկ մը ետքը քաղքին խաղաղութեամբ կարկուտ եւ յետոյ անձրեւ տեղացեր է։

ՊԻԼՈՒԱՃԱՔԻ մէջ, երկուշաբթի օրը կարկտախառն փոթորիկ ծագեր է, կէս ժամի չափ տեւելով. յետոյ անձրեւեր է։ Կը կարծուի թէ կարկուտը վնասած է պտղատու ծառերուն։ Զի հոն այս տարի շատ տեւելով մարգագետինները չէին հասած եւ հետեւաբար գառնուկներուն կեր չէր գտնուած, որով այս տարի գառնուկ չկայ, եւ ոչխարի գինն ալ սուղ է։

ԱՐՆԱՒՈՒԹԵԱՆ երկաթուղիներու վարչական խորհուրդը վերջերս Վիէննայի մէջ գումարուելով, նկատողութեան առաւ 1904ի հաշուեկշիռը, որ 4,543,681 ֆր.ի հասոյթի առաւելութիւն մը ցոյց կուտայ։ Բաժնետէրերուն ժողովը պիտի գումարուի յունիս 14/27ին։ Վարչական Խորհուրդը պիտի առաջարկէ քառն ֆր. շահաբաժին բաժնել եւ պահեստի դրամագլուխը երեք միլիոն ֆր.ի վերածել։

ԽԱՂԱՄՈՒԼԻՆ ՎԱՆԺԱՆԸ.— Ատանայէն կը գրեն թէ Ծակար Ծ.ևանեան որ հարուստ կնոջ մը հետ ամուսնացած էր, անոր դրամօժիտը «բաշլըխ»ի մէջ կորսնցնելէ ետքը, կնոջը գոհարեղէններն ալ նոյն խաղին զոհ կուտայ, յետոյ կինը ծեծել դրամ պահանջելով. կինը, այդ անտանելի վիճակէն յուսահատած, ծնողացը տունը կը դիմէ. Ծ.ևանեան, անցեալները, նոյն տունը մտնելով կինը ու երկու քեռները դաշոյնով կը վիրաւորէ. անոնցմէ Սիւլէյման վրայ կը հասնի ու դաշոյնը կը խլէ Ծ.ևանեանի ձեռքէն, սակայն չարագործը րէվոլվէր մը հանելով չորս անգամ կը պարպէ անոնց վրայ. վերջապէս կինը վիրաւոր վիճակի մէջ Ծ.

նանկանի թեւէն կը բռնէ եւ մինչեւ դուռը կը տանի. առաջնորդները հասնելով կը ձերբակալեն չորրորդը։ Սիւլէյմանեան տան վոյվոտան վերջը կը մեռնի։ Վիրաւորներուն վէրքերը թէեւ ծանր են, սակայն կեանքերնին վտանգի մէջ չէ։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի ճիւղերը գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ երկուշաբթի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏՕՆԸ ԵՒ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Ազգ. Հիւանդանոցի հաստատման 73րդ տարեդարձի հանդէսին առաջին մասը նկարագրեցինք Արեւելքի երէկուան թիւով իսկ։ Կը փութանք շարունակել ու ամբողջացնել հանդէսին այն մասը որ միջօրէէն ետքը կատարուեցաւ ու տեւեց մինչեւ իրիկուն.

Հիւրանոցէն Ս. Պատրիարքը առաջնորդուեցաւ ուտեստներու այն տաղաւարը, որ ըստ սովորութեան ճաշասրահի վերածուած էր։ Սրահին ճակատը կ'երեւար Կայս. Թուղրան։ Հացկերոյթին կը մասնակցէին 120 հրաւիրեալներ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին, որուն աջ կողմը նստած էին եկեղեցական Հայրերը, Տ. Գրիգորիս Արքեպս., Փոխանորդ Սրբազանը, Տ. Արիստակէս Եպս. Վանքեան, վարդապետներ ու քահանաներ, իսկ ձախ կողմը նստած էին Քաղ. Ժողովոյ ատենապետ Տիգրան էֆ. Յուսուֆեան, Գրիգոր էֆ. Խարեան, Տիգրան էֆ. Տէր-Ներսէսեան, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան անդամները՝ Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, Տիգրան էֆ. Մանուկեան եւ Գրիգոր էֆ. Էվրէնեան, Որբանոցի Խնամակալութեան անդամները՝ Յակոբ էֆ. Գարեան եւ Լեւոն էֆ. Բոնիկեան, Բարսեղ էֆ. Սթամպօլեան, Տօքթ. Նահապետեան էֆ., Արիս էֆ. Ֆէնէրճեան, Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան, Տօքթ. Նազարէթ էֆ. Տաղաւարեան, Հեթում էֆ. Սեթեան, ճարտարապետ Ունճեան էֆ., Նշան էֆ. Ղուկասեան, Պետրոս էֆ. Կարապետեան, Հիւանդանոցի Տնօրէն Համամճեան էֆ., Հաստատութեան բժշկական մարմինը՝ Տօքթ. Շէրպէթեան, Տօքթ. Զարդարեան, Տօքթ. Իփլիքճեան, Տօքթ. Գազազեան, Տօքթ. Խ. Պօղոսեան, Տօքթ. Թիւլեան, Բարթող էֆ. Հինքերպէյեննեան, Մամուլի ներկայացուցիչներ, ուսուցիչներ եւն.։

Ճաշացուցակն էր.

Գառնուկի խորոված միս,
Ձքով կանկառ,
Թարմ լուբիա մսով,
Իռմիկ հելվա,
Պտուղ, աղանդեր եւյլն.։

Ս. Պատրիարքը առաջին անգամ բաժակ պարպեց Վեհ. Սուլթանին կենաց։ Ըսաւ թէ այս սեղանատան մէջ ուր հացը եւ միսը մեզի յիշել կուտան Ն. Կ. Վեհափառութեան՝ Հիւանդանոցին շնորհած երկու կարեւոր տուրքերը՝ հացը եւ միսը, եւ միւս Կայս. այն շնորհները, զորս կը վայելենք, մինչ պարտք մը կը դնեն մեր վրայ առաջին անգամ բաժակ պարպելու Ն. Կ. Վեհափառութեան կենաց։ Ներկաները յոտնկայս եւ ջերմ ծափահարութեամբ մասնակցեցան այս բարեմաղթութեանց։

Երկրորդ բաժակաճառը խօսեցաւ Տ. Գրիգորիս Արքեպս., որ ըսաւ թէ շատ տեղեր այցելած եւ հայ ժողովուրդին այլազան սովորութեանց եւ բարքերուն ականատես եղած է, բայց ինչ որ մի է հայ ժողովուրդին համար, այդ՝ իր Եկեղեցին է, եւ ապա բաժակ պարպեց Հայ Եկեղեցւոյ, Մայր Աթոռին եւ անոր պետին՝ Ամենայն Հայոց Ս. Կաթողիկոսին կենացը։ Գ. բաժակաճառը խօսեցաւ Տ. Վահան Վ. Ցաքերեան՝ բաժակ պարպելով Կիլիկիոյ Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսին կենացը, որուն շնորհիւ Կիլիկիոյ թեմը պիտի բարելաւուի։ Դ. բաժակաճառը խօսեցաւ Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկ. Ճէվահիրճեան՝ բաժակ պարպելով Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին կենաց։

Ցետոյ ոտքի ելաւ Հոգաբարձութեան ատենապետ Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, ծափահարութեանց մէջ, որոնց համար շնորհակալութիւն յայտնելով ըսաւ թէ այս օրուան հանդէսը երկու նշանակութիւն ունի, առաջին մասը կը կայանայ այցելելուն, բարերարներու յիշատակը օրհնելուն, աչքով ամէն բան տեսնել զննելուն մէջ. երկրորդ մասն ալ՝ որուն կարեւորութիւնը վաճառականները շատ աղէկ կը հասկնան, հաշուետուութենէն կը բաղկանայ, բան մը՝ որ արդէն պատրաստուած է, առանձին տետրակով հրատարակուած եւ ամէնուն առջեւ դրուած։ Պատրիկ էֆ. բաժակ պարպեց Ս. Պատրիարքին ու Վարչութեան անդամներուն կենաց։ Ի մէջ այլոց շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ Տօքթ. Տաղաւարեան էֆ.ի, իբր Հիւանդանոցի նախորդ բժշկապետ՝ որուն մատուցած կարեւոր ծառայութիւնները չեն մոռցուած, եւ որուն համար ըսաւ թէ ձեռնհաս բժշկապետ մը ըլլալէ զատ, Հոգաբարձութեան ալ կ'աջակցէր վարչական գործերով։ Շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ արդի բժշկապետ Շէրպէթեան էֆ.ի, Տնօրէն Համամճեան էֆ.ի, որոնք իրենց պաշտօնավարութենէն ի վեր գնահատելի գործունէութիւն մը ցոյց տուած են արդէն. նաեւ բժշկական մարմնոյն եւ Հիւանդանոցի ամբողջ պաշտօնէութեան՝ որ օգնակից կը ջանայ Հոգաբարձութեան։

Ապա Տիգրան էֆ. Յուսուֆեան խօսք առնելով, դրուատեց Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան ջանքերը, եւ բաժակ պարպեց անդամներուն կենաց, միեւնոյն ատեն՝ յանուն Վարչութեան շնորհակալութիւն յայտնելով։

Տօքթ. Զարդարեան էֆ. խօսելով Հիւանդանոցի բժիշկներուն պաշտօնին վրայ ընդհանրապէս, եւ իր վիրաբուժական պաշտօնին վրայ մասնաւորապէս, բաժակ առաջարկեց հայ բժիշկներուն կենաց։ Խօսեցաւ նաեւ Տօքթ. Տաղաւարեան էֆ., շնորհակալութիւն յայտնելով Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեանի իր մասին ըրած գնահատական խօսքերուն համար, եւ յայտարարելով թէ ինք ինչ որ ըրած էր Հիւանդանոցին մէջ, Հոգաբարձութեան շնորհիւ ըրած էր։ Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան ի վեր հանեց բժշկութեան ամենամեծ դերը, ըսաւ թէ բարութիւնը՝ երբ բժիշկին գիտութեան միանայ, կրկնապէս օրհնութեան կը դառնայ անոր դերը. յարեց թէ հայ բժշկութիւնը մինչ բարձր բռնած է ամէն տեղ հայ իմացականութիւնը, եւ ունեցած ենք մինչ հմուտ բժիշկներ՝ Խորասանճեաններ, Սէրվիչէններ, Փէշտիմալճեաններ, Օրմանեաններ եւլն., որոնք Կայս. բարձրագոյն գնահատութեան ալ արժանացած են, թէ այսօր ալ Ազգ. Հիւանդանոցի բժշկական մարմինը գրեթէ ամբողջապէս հայ տարրէ կը բաղկանայ, որոնց օտար հիւանդանոցներու մէջ ալ պաշտօն ունին եւ յիշեց արժանաւոր ու իրենց ցեղին պատուաբեր հայ բժիշկներէն Տօքթ. Թորգոմեան, Տաղաւարեան, Աճէմեան, Գափամաճեան եւլն.։ Հայ բժիշկներու գնահատելի մէկ կողմն է չանձնադրուիլ Ազգ. Հիւանդանոցով. այսպէս 40 բժիշկներ էին որ ամէն առաջ միահաղոյն դիմում ընելով Ազգ. Հիւանդանոցի գեղծումները մատնանիշ ըրին, եւ պատճառ եղան անոնց առաջքը առնելու. յիշեց Տօքթ. Խորասանճեանի՝ Հիւանդանոցի դեղարանին համար նուիրած գումարը, եւ ի վերջոյ առաջարկելով որ ամէնէն կարող հայ բժիշկները ամիսը մէյ մէկ անգամ կարգաւ Ազգ. Հիւանդանոց այցելեն եւ իրենց դիտողութիւնները ու թելադրութիւնները ընեն, պարպեց բաժակը բոլոր հայ բժիշկներուն՝ մեռած կամ կենդանի։ Գրիգոր էֆ. Խարեան եւս գրաւոր բանախօսութիւն մը կարդաց, որով գովեստը ըրաւ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, ինչպէս նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց Ս. Պատրիարքին՝ որ ամէն առթի մէջ կ'աջակցի անոր։ Տ. Բարզէն Վ. բաժակ պարպեց հայ բարերարներուն կենացը։

Ամէնէն վերջը խօսք առնելով Ս. Պատրիարքը, ըսաւ թէ այս տարի եւս մէկ քանի նորութիւններու կը հանդիպինք Հիւանդանոցին մէջ, Գ. Թեւին հիմնարկէքը, պարտէզին որմափակութիւնը, եւ անդամակցութիւններու Հիւանդանոցի տարեգրքին օրն իսկ հրատարակուիլը, ինչ որ Հոգաբարձութեան նախաձեռնութիւնը ի վեր կը հանէ հաշուետուութեան նկատմամբ, անհրաժեշտ պարտք մը՝ բոլոր հանրային հաստատութեանց համար. յայտնեց թէ այդ երրորդ թեւէն անմիջապէս ետքը մատուռին շինութեան ալ պիտի սկսուի, որդի հին շէնքը վար առնուելէ ետքը. դրամը պատրաստ եւ շինողն ալ գտնուած է, ըսաւ։ Շնչեց այն ծառայութիւններն ու օգտակարութիւնները՝ զորս ազգ. այս հաստատութեան համար կը տածեն բոլոր Հոգաբարձութիւնները, նաեւ Որբանոցի՝ որոնց եւ կանանց կրկնակ խնամակալութիւնները եւ կալուածոց նորակազմ Հոգաբարձութիւնը։ Ն. Սրբազնութիւնը Հիւանդանոցին բարեկարգ վիճակ մը ունենալուն ապացոյց նկատեց նաեւ այն պարագան թէ լրագրական գանգատները նուազած են այս տարի։

Ն. Սրբազնութիւնը՝ խօսքը վերջացուց Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենաց համար բարեմաղթութիւններով, որոնց ձայնակցեցան ներկաները ծափահարութիւններով։

Հացկերոյթը վերջացաւ «Հայր մեր»ով։

⁂

ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Սեղանէն ետքը, Ս. Պատրիարքը՝ եկեղեցական դասուն եւ ուխտաւորներուն ընկերակցութեամբ առաջնորդուեցաւ Ս. Յակոբայ Որբանոցը, որուն պարտէզին մէջ տեղի ունեցաւ այդ հաստատութեան տարեկան հանդէսը։ Երկսեռ որբերը համախմբուած էին իրենց դաստիարակներուն հետ, եւ Խնամակալութիւնը կը մեծարէր ներկաները։ Հանդէսը սկսաւ Կայս. Համիտիէ քայլերգով, որուն յոտնկայս ունկնդրեցին ներկաները եւ ծափահարեցին։

Ապա Ս. Պատրիարքին անուան ձօնուած եւ ուրիշ երգեր երգուեցան, որոնք կ'ընդմիջուէին Որբանոցի սաներու եւ սանուհիներու կողմէ արտասանուած բանաստեղծութիւններով, որոնցմով ջերմ մաղթանքներ եղան Օգոստափառ Սուլթանին կենաց եւ արեւշատութեան համար։ Դեռատի սանուհիները շնորհակալութիւն կը յայտնէին նաեւ Ս. Պատրիարքին, Հոգաբարձութեան, Խնամակալութեան ջանքերուն եւ խնամակալուհի Տիկնանց մայրագորով հոգածութեանը համար։ Խնամակալութեան կողմէ Լեւոն էֆ. Բոնիկեան բանախօսութիւն մը արտասանելով կարգ մը ծանօթութիւններ տուաւ Որբանոցին վրայ, ուրկէ մինչեւ հիմա, այս տարուան ալ մէջը ըլլալով 103 որբեր շրջանաւարտ եղած են. յետոյ Որբանոց-Արհեստանոցի բարւոք վիճակէն գոհունակութիւն յայտնելով հանդերձ, շէնքին անբաւականութիւնը եւ պիւտճէի նուազութիւնը արգելք մը նկատեց իրենց խնամակալութեան արդիւնաւորման։ Բոնիկեան էֆ. երախտագիտութեամբ յիշեց Կայս. այն բացառիկ շնորհը որ տեղի ունեցաւ անցեալ տարւոյ ընթացքին մէջ, եւ որ նոր ապացոյց մըն է Վեհ. Սուլթանին Բարձր սիրոյն առ այդ հաստատութիւնն, որուն համար թարգման կանգնեցաւ որբոց երախտիքներուն։

Ապա ներկայացան Որբանոց-Արհեստանոցին շրջանաւարտները։ Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ Պետրոս էֆ. Կարապետեան շնորհակալութիւն յայտնեց աւարտած սաներուն համար եւ յորդոր յայտնեց որ ի մօտոյ ազգը կ'ակնկալէ իր նոյնչէն որբերը, որուն բարերարը պատրաստուած կամ է։ Հանդէսը վերջացաւ Ս. Պատրիարքին բանախօսութեամբը՝ որով կը յորդորէր. «Շատոնց կը փափաքէի որ, որբերը ունենան ապագայի վիճակ մը, ոչ միայն վարժարանին մէջ, այլ եւ անկէ դուրս ալ, որ աշխարհին մէջ հաստատուն ըլլալին. ուրախ եմ որ այդ պէտքն ալ լրացած է այսօր», եւ ակնարկելով շէնքին եւ պիւտճէին անբաւականութեան, հաստատելով հանդերձ անոնց անհրաժեշտութիւնը, ըսաւ որ Աստուծով ան ալ կ'ըլլայ. բայց պէտք չէ կասիլ դժուարութեանց հանդէպ։ Չի ինչպէս Հիւանդանոցի հոյակապ շէնքերը շինուեցան եւ նոր մըն ալ պիտի շինուի, հարկաւ որբանոցն ալ մտածուած է, եւ ի մօտոյ ի գլուխ պիտի ելլէ. միայն պաշտօնական ձեւակերպութեանց լրման կը սպասուի։ Ցորդորեց որ Խնամակալութիւնը եւ խնամակալուհի տիկինները շարունակեն իրենց աշխատութիւնը, ինչ որ արդէն կարելի եղած է նոյն իսկ անկարկատած դժուարութեանց մէջ։ Ս. Պատրիարքը գոհութեամբ յիշեց Կայս. շնորհը եւ բարձր հովանաւորութիւնը։ Ապա շրջանաւարտներուն ուղղելով խօսքը, բացատրեց գործաւորին եւ արհեստաւորին տարբերութիւնը եւ ուսուցանեց որ «Մինչեւ հիմա ուրիշները կը խորհէին ձեզի համար. հիմա դուք ձեզ պիտի մտածէք» եւ յորդորեց որ հաւատարիմ գտնուին իրենց պարտաց մէջ։ Արհեստը ուսմամբ եւ գիտակցութեամբ զարգացնելու պէտքը շեշտելով նոյնը յանձնարարեց նաեւ աղջիկներուն ալ։ Ուսուցիչներուն ըսաւ որ վարձկանի պէս չվարուին, այլ ազգն սրտին մէջ զննեն սէրը, կամք եւ զգացում, եւ վերջացուց իր խօսքը, բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար։

Հանդէսէն վերջը Ս. Պատրիարքը եւ ներկաները պտտեցան բոլոր արհեստանոցները, քաջալերեցին ուսանողները եւ վարպետները եւ փոքրիկ գնահատումներ կատարեցին։

⁂ Ահաւասիկ այս տարուան շրջանաւարտները.

Կահագործի շրջանաւարտք

Գրիգոր Աստուրեան (ուսման ալ շրջանաւարտ)՝ Բերացի, Զաւէն Արզումեան (ուսման ալ շրջանաւարտ)՝ Ատաբազարցի. Յակոբ Թօյեան (ուսման ալ շրջանաւարտ)՝ Մալաթիացի, Յովհան Պօղոսեան (ուսման ալ շրջանաւարտ)՝ Խարբերդցի, Զենոբ Սարգիսեան՝ Երզնկացի, Մկրտիչ Յակոբեան՝ Պարտիզակցի։

Քանդակագործ

Գեղամ Գարեգինեան՝ Իզմիրցի։

Ճախարակագործ

Յովսէփ Պոյաճեան (ուսման մէջ ալ շրջանաւարտ)՝ Պոլսեցի։

Կօշկակարի շրջանաւարտք

Աղեքսանդր Փանոսեան (ուսման ալ շրջանաւարտ)՝ Բիլէճիկցի, Դանիէլ Մարգարեան (ուսման ալ շրջանաւարտ)՝ Երզնկացի, Ռուբէն Մառճեան (ուսման ալ շրջանաւարտ)՝ Բերացի, Լեւոն Ղազարեան՝ Սկիւտարցի, Վաղինակ Սարգիսեան՝ Սեբաստացի։

Արուագործ շրջանաւարտք

Եղիշէ Յովհաննէսեան՝ Պարտիզակցի, Յակոբոս Նազարեան՝ Պրուսացի, Ռուբէն Սիմոնեան՝ Պոլսեցի, Սուրէն Ադամեան՝ Եալովացի, Սուրէն Կիւլէսէրեան՝ Չիւկաճեցի։

Դերձակ շրջանաւարտ

Օննիկ Պալիկեան՝ Կարնեցի։

Թիթեղագործ շրջանաւարտք

Աբրահամ Մելքոնեան՝ Բիլէճիկցի, Հայկ Վարդանեան՝ Պոլսեցի, Ներսէս Սահակեան՝ Երզնկացի, Սողոմոն Սիմոնեան՝ Բզկցի։

⁂ Հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղան երէկ Ազգ. Հիւանդանոցին.—

Ս. Պատրիարքը 1080, Տ. Գրիգորիս արքեպս. 120, Տ. Գէորգ եպս. Երեցեան 216, Տ. Հմայեակ եպիսկ. 108, Տ. Արիստակէս եպիսկ. 95, Տ. Գաբրիէլ եպիսկ. 60, Տ. Մեսրոպ արքեպս. 60, Տ. Ղեւոնդ Վ. Մաղաքեան 475, Տ. Վահան Վ. Ցաքերեան 30, Տ. Կարապետ քհ. Սեթեան 60, Յովհաննէս սարկաւագ 40, Տիգրան էֆ. Յուսուֆեան 108. Տիգրան էֆ. Տէր-Ներսէսեան 108, Արիս էֆ. Ֆէնէրճեան 100, Նշան էֆ. Ղուկասեան 40, Յակոբ էֆ. Թընճայեան 20։

⁂ Երէկ, առաւօտէն մինչեւ իրիկուն, երկսեռ ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը դաշտային ժամանց մը կատարեց Հիւանդանոցի հանդիպակաց պարտէզը այցելելով նաեւ Հիւանդանոցին պարտէզը ու մատուռը։

⁂ Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեամբ, Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ. յառաջիկայ կիրակի պիտի պատարագէ Ս. Փրկչի մատրան մէջ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել իր յաճախորդներուն թէ Տնօրէնութեան գրասենեակները, յառաջիկայ յուլիս 1/14էն սկսեալ, պիտի փոխադրուին Նազըր խան, Ղալաթիա, Բէրչէմպէ Բազար, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 14։ 17—24

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՆԽԱՀԱՍ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պ. ՌՈՒԶՎԷԼԹԻ ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 8 յունիս.— Դիւանագիտական շրջանակներու մէջ կը յայտարարուի թէ հաշտութեան վերաբերեալ լուրերը շատ կանխահաս են։ Ո՛չ Ցարը եւ ո՛չ ալ ռուս կառավարութիւնը որոշած են թշնամութիւնները դադրեցնել։ Նախարար մը յայտարարեց թէ Ռուսիա Ճափոնի պահանջած պայմանները գիտնալ ուզելով, մտադիր է ուղղակի ներկայացնելու Ճափոններուն բուն իսկ պահանջները եւ հաշտութեան կնքման հետեւանքները, որպէսզի ուղղակի գիտակցութեամբ կարենայ դատել՝ պատերազմը շարունակելու պէտքը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ նախագահ Ռուզվէլթ Ռուսիոյ կայսեր ղրկեր է նախագիծը այն պայմաններուն, որոնցմով Ճափոն պիտի հաւանի հաշտութիւն կնքել։ Պ. Ռուզվէլթ այնպէս կը նկատէ թէ Ցարը կրնայ ընդունիլ այն պայմանները, որոնք պատուաւոր են։ Ըստ այսմ Ցարին պիտի ղրկուի բովանդակ մը՝ պարունակող Ճափոնի ընդհանուր պահանջումները։ Մ. Նահանգաց նախագահը վստահ է թէ հաշտութիւն պիտի կնքուի։ Արդիւնքը ուրբաթ գիշեր յայտնի պիտի ըլլայ։ Ճափոններուն կողմէ առաջադրուելիք պայմաններուն մասին որ եւ է տեղեկութիւն կամ մանրամասնութիւն կարելի չէ առնել։

ՓԱՐԻԶ.— Այսօր Սակարանին մէջ ռուսական արժէթուղթերու գինները բարձրացան. այդ բարձրացումը արդիւնք է հաշտութեան բանակցութեանց՝ որոնք սկսած են։ Կ'ըսուի թէ Ճափոնի պայմանները բանաւոր են։

ՄԱՆԻԼԱ.— Ռուէթէր կ'իմանայ թէ էնքվիսթ ծովակալը Ցարէն հրաման առեր է Մանիլա մնալ եւ Ռուզվէլթ նախագահին կողմէ Մանիլայի կուսակալին տրուած հրահանգներուն համաձայն գործել։

ԹՕՔԻՕ.— (Պաշտօնական).— Ցուշիմայի նաւային ճակատամարտին մէջ գերի բռնուած ռուս սպաներու եւ նաւաստիներուն թիւն է վեց հազար հարիւր քառասուներկու։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ռուէթէր կը ծանուցանէ թէ Ռուզվէլթ նախագահը, երէկ, Իտալիոյ դեսպանին հետ տեսակցեր է Ծայրագոյն Արեւելքի կացութեան վրայ։

—Պ. Ռուզվէլթ, վերջերս այդ խնդրոյն վրայ բոլոր օտար դեսպաններուն հետ ալ տեսակցած ըլլալով, հաստատապէս կը կարծուի թէ տէրութիւնները միահաղոյն պիտի գործեն՝ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ թշնամութիւնները դադրեցնելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն Մորնինկ Բոսթի թէ կէս-պաշտօնական լուրի մը նայելով, Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը, եւրոպական մէկ քանի տէրութեանց հետ համախորհուրդ, կը յուսայ 48 ժամուան մէջ Ռուսիոյ բացորոշ առաջարկութիւններ ընել՝ հաշտութեան մասին։

ՓԱՐԻԶ.— Միջազգային իրաւարարութեան Փրանսական խորհրդարանական խումբը եւ բրիտանական Խորհրդարանին համակրական յանձնաժողով համաձայնութեամբ, ընդունեցին բանաձեւ մը՝ խնդրելով Անգլիոյ եւ Փրանսայի կառավարութիւններէն որ իրենց բարեկամական օժանդակութիւնը նուիրեն Ռուսիոյ ու Ճափոնի, շուտով պատուաւոր հաշտութիւն մը կնքելու համար։

—Պետերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ կարծիքներու մէջ հետզհետէ մեծ հոսանք մը կը յայտնուի՝ Ճափոնի հետ հաշտութիւն կնքելու մասին եւ ռուսական այն լրագիրները որոնք մինչեւ հիմա պատերազմը կը ջատագովէին, սկսած են փոխել իրենց ընթացքը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ լրագիրներուն Մանչուրիոյ թղթակիցները կ'ըսեն թէ Օեամա մարէշալը դէպ ի հիւսիս նահանջ մը կեղծելով, անակնկալ մը կը պատրաստէ Լինէվիչ զօրավարին։

—Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ Ճափոնները բոլորովին պաշարած են Լինէվիչ զօրավարին բանակը։

ՓԱՐԻԶ.— Լինէվիչ զօրավարին դժուարին կացութիւնը մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ Ռուսիոյ մէջ։

ԹՕՔԻՕ.— Տէյլի Թէլէկրաֆի թղթակիցը կը ծանուցանէ թէ սխալ է այն լուրը, որուն համաձայն, նաւային վերջին ճակատամարտին ատեն ընկղմած շոգենաւեր գերեվարուած ըլլան. անոնք թէեւ պատռուած էին, սակայն ծովին ալեկոծ վիճակը անկարելի ըրաւ անոնց գործածութիւնը։

ՎԻԷՆՆԱ.— Պետերսպուրկէն աղբիւրէ մը կը հեռագրեն Ֆրէմտէնպլաթի թէ հաշտութեան համար մեծ հնարաւորութիւններ կան, վասն զի նախարարաց Խորհուրդին վերջին նիստին մէջ, որուն կը նախագահէր Ցարը, Լամսդորֆ կոմսը յաջողեր է համոզել կայսրը որ կռիւը փոխէ։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ՎԻԷՆՆԱ.— Սեւ Լեռան իշխանը ունկնդրութիւն մը տուաւ Ռուսիոյ դեսպանին։ Իշխանը Ցէթինէ վերադարձաւ։

ՀԱՄԲՈՒՐԿ.— Պուլկարիոյ իշխանը հոս ժամանեց։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Երեսփ. ժողովը միաձայնութեամբ իրեն ատենապետ ընտրեց Պ. Լոութէրը, փոխանորդ Պ. Կէլլիի որ հրաժարած է։ Ժողովին յառաջիկայ նիստը ամսոյս 20ին տեղի պիտի ունենայ։

ՏԱՐԱՆԷԼ.— Գերմանական Թրավէ շոգենաւը, որ կու գար Բարթ-Աքթարէն տանելով 1297 Ռուսներ, Հէլլա հրուանդանին մօտ ընդհարուեցաւ հոլլանտական Բոլենք շոգենաւին՝ արմտիք բեռցած Ռոթերտամի համար. երկու նաւերը հակառակ իրենց վնասին, դէպ ի Կ. Պոլիս ճամբայ ելան։

ՊԵՐԼԻՆ.— Նորտ Տոյչէ Ալկեմայնէ Զայթունկ կը ծանուցանէ թէ Կոպ կարդինալը, երէկուան ունկնդրութեան միջոցին, Վիլհէլմ կայսեր ներկայացուցեր է Պապին ինքնագիր շնորհաւորական մէկ նամակը։ Կարդինալը, յետոյ, դարձեալ Պապին կողմէ, հարսանեկան նուէր մը յանձնեց Սէսիլ իշխանուհիին։

ՑԷԹԻՆԷ.— Երէկ իրիկուն նորէն չորս անգամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեցան Շքօտարի մէջ, նաեւ Անթիվարի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թիւ 8 ընդծովեայ շոգենաւը ընկղմեցաւ Բլիմութի մօտ։ Տասներէք նաւաստիներէն չորսը միայն ազատուեցան։

ՍԹՈՔՀՈԼՄ.— Շուէտ-Նորվէկիոյ թագաւորը, երէկ, նախագահեց Շուէտի Պետական Խորհուրդին։ Ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը խանդավառութեամբ ողջունեց թագաւորը, որ շնորհակալութիւն յայտնեց։

ՔՐԻՍԹԻԱՆԻԱ.— Ժողովուրդը համակրութեամբ ողջունեց կառավարութեան անդամները եւ Խորհրդարանին ատենապետը, երբ Խորհրդարանին նիստէն կ'ելլէին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերման կառավարութիւնը մարոքեան գործերուն կարգադրութիւնը կը քննէ հաշտարարութեան լայն միջոցով մը։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՍԱԿԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԸ

Բոլոր թուղթերն ալ, թէ՛ օսմանեան եւ թէ օտար, բարձր են. բայց դարձեալ համեմատաբար ամէնէն աւելի վրայ դրին օսմանեան թուղթերը երէկուընէ այսօր։ Երեկ թէեւ Սակարանը գոց էր Համբարձման տօնին առթիւ, բայց եւրոպական սակարաններէ առնուած հեռագիրները ա՛լ աւելի բարձր ըլլալով հոս ալ, Բերայի մէջ Օսմանեան Քոնսոլիտէն 96 ղրուշ 24 փարա եղաւ։ Կ'ըսուի թէ հաշտութեան զրոյցները ազդած են առաջնակարգ արժէթուղթերուն վրայ։

—Ֆրանսական Ռանդն ալ հաստատ կը մնայ իր սակին վրայ եւ Տէլքասէի հրաժարականը ազդած չէ նոյն արժէթուղթին վրայ։

—Ճափոնականները նմանը չտեսնուած բարձրութեան մը հասած են, ուղիղ համեմատելով իրենց ռազմական վիճակին հետ։

—Ռուսական թուղթերը նմանապէս շատ բարձր են, որոնց համար կ'ըսուի թէ Բարիզի Սակարանին մէջ ջանք չէ խնայուիր բարձր բռնելու եւ անկում առաջ չբերելու համար։ Եւ իրաւունք ալ ունին այնպէս ընելու, քանի որ՝ գլխաւորապէս այն առնելիքները իրենք են։ Արդէն Ցուշիմայի աղէտին հետեւեալ օրը հեռագիրներուն մէջ կարդացինք թէ՝ «Ամէնէն աւելի սեղանաւորական եւ առեւտրական շրջանակները յուզուած են» Բարիզի մէջ։ Հարկաւ այնպէս պիտի ըլլայ։ Այսօր հինգ հարիւր միլիոն ՈՍԿԻ կը պահանջեն Փրանսացիները Ռուսներէն։ Եթէ ռուսական թուղթերը 10 % իյնան, Բարիզի հրապարակէն յիսուն միլիոն ոսկի կը թռչի։ Ռուսական 1888-89ի թուղթերը՝ 89 եւ 1901ի թուղթերը 88.35 կ'արժեն, ինչ որ պատերազմին սկիզբէն ի վեր եղած չէին։ Ռուսական վարկը ամէն ժամանակէ աւելի բարձր է, ինչպէս կ'երեւայ հետեւեալ սակարանական թուանշաններէն։

ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 24 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Օ.Ո.	96 11
Ամէնէն բարձր գին	»	96 20
Ամէնէն վար գին	»	96 11
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	Փր.	132 87
Ամէնէն բարձր գին	»	133 25
Ամէնէն վար գին	»	132 87

ԲԱՑՈՒՄ 27 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Ք.Կ.	96 20
Ռումէլիի Երկաթուղի	Փր.	133 12½
Շիրքէթի Խայրիէ		30 —
Օսմանիէ		— —
Ռէժի		17 10
Օսմ. Պանքա		— —
Յունական Պանքա		435 —
Տէրքոս		254 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4 —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7 70
» ժուիսանս		2 80
» պարտաթուղթ		489 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ		513 —
Թրանուէյ		90 —
Քրէտի Ֆոնսիէ Եգիպտոսի Ա		310 50
» » » Բ		269 —

Լավրիոմ		39 —
Անատոլըի երկթ. բաժնեթուղթ		13 55
» » պարտաթղթ.		525 —

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	— —
» » » չէք	»	109 32½
Բարիզ » »	Փր.	22 93¾
» » » չէք	»	— —
Պէրլին անտոկօս չէք	մարք	18 68
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21 92

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87 15
Անգլիական ոսկի	»	109 55
Բօլ էմբէրիալ	»	90 10
Քրիմից	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 04
Մէթալիք	«	— —
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8 59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Յունիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		90 93
Միացեալ Օսմ. պարտք	) բաց.	87 75
	) գոց.	87 87
Օսմանեան Պանքա		14 50
Ռուսական 1888-1889		89 —
Հելլենական 5 %		52 25
» Մօնօբօլ		54 —
Պուլկարական 1892		100 63
Եգիպտոսի ունիֆիէ		105 25
Ճափոնական %		88 75
Թրանսվալ		3 56
Չէրթըրտ		2 03
Փոխանակագիր		25 31¼

ԲԱՐԻԶ, 8 Յունիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99 87
Միաց. Օս. պարտաթ.	) բաց. ղշ.	89 05
	) գոց. »	89 10
Օսմ. Կայս. Պանքա	Փր.	612 —
Օսմանիէ	»	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	133 75
Օսմ. մաքսատուն	»	470 —
Օսմ. Ռէժի	»	396 —
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	507 —
Քրէտի Լիոնէ գուբօնը կտ.	»	1096 —
Իտալական Ռանթ	»	106 65
Սպանիական արտաքին	»	91 60
Աւստրիական	»	101 30
Թրանսվալ	»	91 —
Ռուսական 4 % 1901	»	88 35
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 185
Դրամադեղչ	»	— —

ՎԻԷՆՆԱ, 3 Յունիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Փր.	240 40
Ռումէլի երկաթուղի	»	143 25
Օսմ. Ռէժի	»	369 —

ՊԷՐԼԻՆ, 8 Յունիս

Միացեալ պարտաթուղթ	Փր.	88 60
Ռումէլի երկաթուղի	»	136 10
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104 50
Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 340

ՊՐԻՒՍԷԼ, 8 Յունիս

Օսմ. միացեալ պարտք		88 56
Ռումէլի երկաթուղի		134 25

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Պ. Պ. բաժնետէրերուն կը ծանուցուի թէ կանոնագրին 29րդ յօդուածին համեմատ, բաժնետէրերու Ընդհ. Ժողովը տեղի պիտի ունենայ 1905 յունիս 28ին (Ն. Տ.), չորեքշաբթի, Լոնտոնի մէջ, Վինչեսթըր Հաուզ, Օլտ Պրօտ Սթրիթ, կէսօրէն վերջ ժամ 1ին, Ժողովը ունկնդրելէ ետքը մատակարարաց տեղեկագիրն եւ առնելէ ետքը 1904 դեկտ. 31ին վերջացող տարեշրջանի հաշիւները, պիտի որոշէ շահաբաժինը, եւ ընդհ. մատակարարութեան ելլող անդամներուն տեղ նորեր պիտի անուանէ։ Կանոնագրին 27րդ յօդուածին համաձայն, Ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունին այն բաժնետէրերը, որոնք առնուազն 30 բաժնեթուղթ ունենալով, զանոնք յանձնած են Կ. Պոլսոյ Օսմ. Պանքային կեդրոնատեղին, կամ արտասահմանի մասնաճիւղերուն կամ գործակալութեանց (Լոնտոնի մէջ Թրոկմորթըն Սթրիթ, 26), Ժողովին գումարման թուականէն առնուազն 10 օր առաջ։

Կ. Պոլիս, 31 մայիս 1905 3—10

PHOENIX ASSURANCE L Co.

«ՖԻՆԻՔՍ»

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ.
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ [illegible] հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ եւ շարժական առարկայք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է.
ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցա՛րդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ եւ գաւառաց։ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքթորիա խան, Պանք Օրոմանի փող. Ղալաթիա։

Փոխ գործակալք ի Պոլիս

ՌՈՒԲ. ԱԲԻԿԵԱՆ	ԺԻՎԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ
Եմին պէյ խան	Ֆնտըգլեան խան
45	Զնճիրլի քիւզերա
36—50	Ա. ԵՆՖԻՍԷՐՃԵԱՆ

ՍԻՐՕ ՏԸ ՌԷՖՕՐ ԻՕՏԷ

ԳՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրօ Անթիսքօռպիւթիքի և Մօռիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւշականութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մորթի փշտիկներուն դէմ. ինչպէս նաեւ վիզի գնտիկները հալեցնելու և ախորժակը բանալու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց և բոլոր դեղարանոց մէջ A.

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիըլ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերութ.

Շաբաթական ամենէն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Բրէնս Ապպաս շոգենաւը, նաւապետ Անտէրլէչ, յառաջիկայ երեքշաբթի, 13 յունիս 1905, (Ը. Ն.) ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլէ, Իզմիր եւ Պիրէա։

Աղեքսանդրիա կը ժամանէ շաբաթ առաւօտ. իսկ Աղեքսանդրիայէն Պոլիս ճամբորդող շոգենաւներ կը ժամանեն ամէն կիրակի, կէս օրէն ետքը ժամը 4ին (Ը. Ն.)։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Յունիս 13ին Անատոլի, Մարսիլիայէն։
» 15ին Դօնկօ Անվէրսէն։
» 19ին Սիւֆաքս, Անտա. եղերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունիս 14ին Անատոլի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։
» 20ին Սիւֆաքս, ուղ. Մարսիլիա։
» 12ին Լիեժ, Անվէրս։

Ա. կարգ Բորտօյի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բորտօյի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։

15 7—50 Փ. ՌԸՉՊՈՒԼ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
Վիքթորիան	10500	Յոնիան	3500
Արմէնեան	10500	Ֆլորիտեան	3500
Չեսթրիան	10500	Քօրսիքան	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատելֆիան	9000	Կրէսիան	3500
Դէվոնեան	8000	Անթիլեան	2800
Պօհէմեան	8000	Աֆրիքանեան	2500
Կանատեան	8000	Պալթիքեան	2500
Իպէրեան	8000	Լիգուրեան	2000
Քամպրիան	3700	Միլօ	900
Վ. ալօնեան	3700	Օփօրթօ	800
Պալթիմօրեան	3700	Լիբանօ	8.
Ֆալլան	3500		

Ասոնցմէ ոմանք կը խնդրուի իրենց ապրանքները այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար է ենց հրահանգ դրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել

ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ

13 3—50 մաքսատան հին տեղը

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.

1905 մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷԳԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ 622

Կայարան		Առւ. և Ժմ. Առաւ.
Գօնիա	մկն.	11 —
Գաշին խան		11 31
Չումրա		12 15
Արըգ Էօրէն		12 43
Մանտասուն		1 12
Գարաման	ժմն.	1 43
	մկն.	1 58
Սիտրօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու ժմն.	իրիկ.	4 50

ԴԱՐՁ 621

Կայարան		Առւ. և Ժմ. Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմն.	5 23
	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիտրօվա		9 13
Գարաման	ժմն.	9 37
	մկն.	9 52
Մանտասուն		10 25
Արըգ Էօրէն		10 54
Չումրա		11 30
Գաշին խան		12 6
Գօնիա ժմն.	իրիկ.	12 35

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եէնի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի,
Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սառաֆ եւ Որդիք,
Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահչէ գաբու թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս,
կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Քեամիլ էֆ.,
չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդիրա,
Մօտա ճամբուն.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.

Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանդ,
թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Գրէմէզի,
Թէվէքքէլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի,
Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռօսէ,
Պէօյիւքտէրէ ճամբուն, թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ռէշատ էֆ.
Բ. Սօմմարիփա, Բէնտիք.
Պոլիս Ս. Մինէր պէյ, Թէրզըճը խան,
թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 33—50

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻԶ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Զարչը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը։ 16 7—50

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ. Ը

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ

1903 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գումարն է Ֆր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը ու որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը ֆր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ դրամ, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնասպանութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի առթին։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագին վճարելէ յետոյ առանց յաւելեալ ապահովագինն հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ։ 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին նշանակելու առանձնաշնորհում, յետոյ միայն ապահովագինները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կորսուած կայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պոլիս Հաւիթօլ խան
Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա
Ընդհանուր-Քննիչ գործակալաց
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

48—50 22

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ՍՏԱՑՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութեանց։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիօնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դիսքօնթի ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիօնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Փ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպօլ, Սուլթան-Համամ, Բասած Քաթըրճըօղլու

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիօնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն քննիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։

28 14—50

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղութեան խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք նման զզուեցուցիչ ջուրերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, եւ փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ալքալիական մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասքիօնեան դրութեամբ ելլալուած յստակ ջուր մըն է և առ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ մաքրողական ջուրերու նման ոչ իսկ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ, Առաւուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, ճանապարհորդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէ եւ անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։ 21—50

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղագործատուններու մէջ։ 3

ՄԵԾ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

4250

ՖԱՆԹԻԶԻ ԿՕՓՕՆՆԵՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 30 ԶԵՂՉՈՎ ՊԻՏԻ ԾԱԽՈՒԻՆ

Մեծաքանակ ծախուած այս 4250 կտորները իրենց մէջ կը պարունակեն ֆանթէզի, մետաքսի, ֆասոնէ, շէվիօթ, սեւ չուխա. կարելի է անոնցմով շինել զգեստներ, բաճկոններ եւ բանթոլներ։ Կիներն ալ կրնան գտնել գեղեցիկ ֆանթէզի ապրանքներ՝ քօսթիւմ-թայէօրի համար։

Ցուցադրութիւնը պիտի սկսի մայիս 10/23ին եւ պիտի տեւէ

15 ՕՐ ՄԻԱՅՆ

Ցուցադրութիւնը պիտի կատարուի Ղալաթիա, Մեծ Միլլէթ Խանի բակին մէջ։ Ֆանթէզի ժիլէները կէս գնով պիտի ծախուին։ Հաստատ գիներ։ Կիրակի օրերն ալ ցուցադրութիւնը պիտի կատարուի։ 13—20

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դիտօ	1497	Գոզօ	1011	Մալթօ	724	Րոզարիօ	136
Ալէքթօ	3607	Դոնկօ	1906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Դորսօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Տիբէր	1735
Արիօսթօ	2277	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1198
Պասանօ	1822	Տոմինօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սօրէնթօ	1203
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրագօ	1718	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թորոնթօ	3327
Պըֆֆալօ	4481	Էպրօ	2464	Իտակօ	5540	Օհիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Չէյլօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թուրքինօ	487
Գալիպսօ	1837	Էրատօ	1841	Քլէօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	984	Քալքինօ	3307	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քօլինօ	1700	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիբրալ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1083	Րիալթօ	2229	Վոլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լիպանօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտտօ	1350
Քլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1843	Րօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։

Սիսէրօ շոգենաւը, նաւապետ Ռէյնըր։
Սիպիօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին։

Թայկօ շոգենաւը, նաւապետ Թորն, մայիս 15ին։
Ալէքթօ շոգենաւը, նաւապետ Հիք, մայիս 25ին։

Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 12—50

Cie RUSSE

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Մայիս

Գշ. 24/6 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւօտ, Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլիս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 26/8 Օտեսա ժամը 10ին առաւօտ։
Շբ. 28/10 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտ։
13 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 41—50

ՔԻՒՆԱՐՏ CO

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13900	Քարանթիա	4541
Կարփաթիա	13950	Վէրիա	3229
Պաննոնիա	13950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիւրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2556
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7269	Քէֆալոնիա	16

Դիմել առ ԺՈԼԻ Է ՍԻԿԸՐ Joly et Seagor

39—50

Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Պորտօյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամէսէզ	300	Թիպա	2500
Ան. իս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսիրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	3250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	20000
Օս անիր	3700	Կասըրնիք	1500
Մացիոքիս	2500	Ֆիլէյտ	1100

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 40—50 13 Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.44 խառն Առաւ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.46 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.41 խառն Առաւ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.43 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.				Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
11 15	7 58	մկն.	Քարաքէօյ Կամուր	ժմն.	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմն.	Հայտար Փաշա	մկն.	3 32	11 55
12 —	8 30	մկն.		ժմն.	3 22	11 21
1 5	9 28	ժմն.	Բէնտիք	մկն.	2 13	10 12
1 19	9 52	մկն.		ժմն.	2 —	9 52
1 41	10 17	»	Թուզլա	»	1 40	9 30
2 3	10 42	»	Կէյպզէ	»	1 18	9 9
2 27	11 4	»	Տիլ Իսքէլէսի	»	12 48	8 35
2 39	11 15	»	Թավշանճըլ	»	12 34	8 24
3 —	11 36	»	Հէրէքէ	»	12 23	8 12
3 21	11 56	»	Եարըմճա	»	11 56	7 43
3 35	12 9	»	Թիւթիւն Չիֆթլիք	»	11 44	7 30
3 47	12 23	»	Տէրինճէ	»	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմն.	Իզմիտ	մկն.	11 15	7 3
4 21	— —	մկն.		ժմն.	— —	6 38
5 1		»	Գէօյիւք-Տէրպէնտ	»		6 2
5 34		»	Սապանճա	»		5 32
6 1		»	Համիտիէ	»		5 14
6 48		»	Կէյվէ	»		4 18
7 14		»	Աք-Հիսար	»		3 52
7 49		»	Մէքէճէ	»		3 23
8 19		»	Լէֆքէ	»		2 49
8 57		»	Վէզիր-Խան	»		2 11
9 .0		ժմն.	Պիլէճիք	մկն.		1 30
9 55		մկն.		ժմն.		1 20
1 5		»	Քարաքէօյ	»		12 30
1 49		»	Պօզիւք	»		11 54
2 42		»	Ին Էօնիւ	»		11 17
1 9		»	Չուքուր Հիսար	»		10 44
1 44		ժմն.	Էսկի Շէհիր	մկն.		10 5
իրկն.						առաւ.

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.				Ժ. Վ.
10 25	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմն.	1 25
11 7	»	Կէօքճէ Քըզըք	»	12 45
12 5	»	Սաղօնճը Պունար	»	12 3
12 59	»	Ալայունտ	»	11 7
1 41	»	Չէքիւրլէր	»	10 23
2 41	»	Տէօյէր	»	9 35
3 10	»	Իհսանիյէ	»	8 50
3 34	»	Համամ	»	8 23
3 44	»	Կազլիկէօլ Համամ	»	8 14
4 31	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7 43
5 11	»	Կէօյիւք Չօպանլար	»	6 50
6 6	»	Չայ	»	6 3
6 51	»	Իսհագլու	»	5 10
7 15	»	[illegible]	»	4 45
7 46	»	Աք շէհիր	»	4 23
8 18	»	Ազարի քէօյ	»	3 43
9 —	»	Զավուշնը քէօյ	»	3 5
9 38	»	Իլկին	»	2 38
10 25	»	Կատըն-Խանը	»	1 39
11 20	»	Սէրայ-Ինի	»	12 57
11 52	»	Մէյտան	»	12 17
12 52	»	Պունար-Պաշը	»	11 12
1 30	ժմն.	Գօնիա	մկն.	10 30
իրկն.				առաւ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.				Ժ. Վ.
12 —	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն.	10 —
12 44	»	Աք Պունար	»	9 18
1 24	»	Ալփու Քէօյ	»	8 46
2 4	»	Պէյլիք Ախուր	»	7 58
3 9	»	Սարըքէօյ	»	7 1
3 58	»	Պէյլէր	»	6 4
4 35	»	Սանլէր	»	5 27
5 9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5 —
6 3	»	Պօլաթլը	»	4 16
7 21	»	Մալը Քէօյ	»	2 49
8 15	»	Սինճան Քէօյ	»	1 47
9 —	ժմն.	Էնկիւրիւ	մկն.	1 —
իրկն.				առաւ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.321 խառն Առաւ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.				Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
1 5	11 15	մկն.	Ալայունտ	ժմն.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմն.	Քիօթահիա	մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱԴԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 426 խառն Առաւ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. խառն Իրիկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 425 խառն Իրիկն	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. խառն Առաւ.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.				Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
6 16		մկն.	Ատա-Պազար	ժմն.	4 54	
6 34		ժմն.	Համիտիէ	մկն.		